

A

ABÁCA, abace, s.f. (Arhit.)

Placa subtire (patrata) care constituie partea superioara a capitelului unei coloane si face legatura cu arhitrava

Acordul Unic (AU)

reprezinta documentul cu valoare de aviz conform, necesar pentru elaborarea si emiterea Autorizatiei de Construire / Desfiintare, întocmit în baza concluziilor si propunerilor rezultate ca urmare a examinarii si aprobarii documentatiilor tehnice depuse în vederea autorizarii, insumand conditiile si recomandările formulate prin: a) avizele si acordurile pentru utilitati urbane privind racordarea obiectivului si a organizarii executiei lucrarilor la retelele de utilitati urbane (apa/canal, electricitate, gaze, termoficare, telecomunicatii, salubritate, transport urban); b) avizele si acordurile specifice privind prevenirea si stingerea incendiilor, apararea civila, protectia mediului si a sanatatii populatiei. Acordul unic se elaboreaza de structurile de specialitate constituite sub autoritatea administratiei publice locale;

Aditivii pentru beton

sunt solutii sau pulberi care se adauga la prepararea sau dupa prepararea betonului, in scopul imbunatatirii unor proprietatii ale acestuia. Tipuri de aditivi pentru betoane: Plastifianti - intaresc lucrabilitatea betonului, reducerea apei; Antrenori de aer - cresc durabilitatea betonului, marind rezistenta la ciclurile de inghet-dezghet; Intarzaietori de priza - maresc timpul de punere in opera a betonului, foarte utili pe timp calduros; Acceleratori de intarire - accelerator de priza, aditiv ce reduce timpul de intarire a betonului, recomandat pe timp friguros;

Adeziv

Produs natural sau sintetic cu care se lipeste, se încheiaza lemnul, metalele, sticla, etc;

Absida

absida altar, abside laterale, -nisa semicirculara sau poligonala care închidea nava centrala a unei bazilici romane. Incapere semicirculara destinata altarului în bazilicile crestine;

Accesoriu

Obiect, piesa, dispozitiv care constituie un element secundar, anex, incidental, complementar;

Acoperis

Sistem structural cu rol de preluare a sarcinilor exterioare (zapada), de sustinere a invelitorii si de creare a geometriei cu pante pentru scurgerea apelor meteorice;

Acoperis in sed

Acoperis pentru hale industriale cu deschidere mare, caracterizat prin faptul ca este compus dintr-o serie de elemente cu versante cu inclinari diferite (seduri) si care, prin faptul ca au versantele cu inclinare mare (pana la verticala) constituite aproape numai din ferestre, permit o iluminare mai buna si aproape uniforma a halei. Aceste acoperisuri executate din diverse materiale pot avea forme foarte diferite, forma cea mai raspandita fiind cea in dinti de ferastrau;

Acoperis mansardat

Acoperis ale carui parti laterale au cate doua pante, cea dinspre poale fiind mai pronuntata, pentru ca spatiul astfel obtinut sa poata fi amenajat pentru a fi locuit, mansarda in stil frantuzesc;

Acostament

(Drum) Fasie laterala din platforma unui drum, lasata in general nepavata sau nepietruita si care serveste la asigurarea circulatiei, la scurgerea apelor, la circulatia pietonilor si la depozitarea materialului de intretinere;

Acropola

Cetate, ansamblu cu caracter religios, asezata intr-o pozitie greu accesibila (pe stanci inalte), pe langa orasele antice grecesti

Acvifer

Purtator de apa. Exemple: strat acvifer, nisipuri acvifere

Adapost

(Arh.) Loc de refugiu sau de protectie a oamenilor sau a animalelor contra intemperiilor, contra unui pericol, construit uneori in zonele cele mai expuse;

Adapost antiatomic

Lucrare de fortificatie militara sau constructie civila care serveste la protectia oamenilor contra exploziilor nucleare si a substantelor radioactive de lupta, si anume contra undei de soc, a emisiunii de lumina, a radiatiei penetrante si a infectarii radioactive;

Adapost antichimic

Lucrare de fortificatie militara sau constructie civila care serveste la protectia oamenilor contra actiunii daunatoare a substantelor chimice;

Adapost 'ALA'

Abreviere aparare locala antiaeriana, adapost de protectie civila executat la subsolurile constructiilor industriale, socio-culturale, de locuinte. Pentru constructiile de locuinte suprafata este de 1mp/persoana dar nu mai putin de 9mp;

Adapost subteran

(Mine) Lucrare miniera alcatuita dintr-o camera izolata, cu accesul propriu al aerului de respiratie asigurat, care serveste, in cazul exploziilor subterane, la adapostirea lucratorilor;

Aerocartograf

(Topogr.) Aparat folosit pentru a intocmi planuri si harti, cum si pentru a determina coordonatele punctelor caracteristice respective, utilizand perechi de fotograme aeriene.

Agrafa

(Constr.) a. Bucata mica de tabla sau de sarma curbata, folosita la fixarea pieselor care alcatuiesc invelitorile. b. Piesa de otel-beton, care leaga, pentru betonare, barele de otel din armatura unui element de beton armat. 2. (Tehn.) Element metalic, de legatura sau de asigurare a legaturii pentru reunirea unor piese care pot fi desfacute oricand;

Agrement tehnic

Este un aviz dat de catre o comisie alcatuita din specialisti, pentru un material sau o tehnica noua. Se bazeaza pe rezultate obtinute in laborator, prin constatari facute in santiere experimentale, comparatii cu materiale sau tehnici cunoscute;

Agregatele

Sunt materiale minerale (nisip, pietris, piatra concasata, etc.) folosite la prepararea betonului sau mortarelor;

Alee, alei

Drum într-un parc, într-o gradina etc. asternut cu nisip sau cu prundis si marginit de arbori sau de flori. Strada plantata cu arbori; strada îngusta si scurta; stradela, intrare. Spatiu de circulatie, marginit pe ambele parti de elemente arhitecturale;

Amorsa

Este un material de constructii cu rolul de a pregati o suprafata suport pentru aplicarea unor straturi ulterioare. Amorsa actioneaza prin reglarea gradului de absorbtie al suprafetei suport, inchizand porii acesteia. Amorsa difera in functie de suprafata suport si de stratul care urmeaza a fi aplicat pe aceasta, existand amorse pentru suprafete din lemn, amorse pentru pereti sau pardoseli din beton, caramida, BCA, tencuieli de var sau ipsos, ceramica, amorse pentru metale neferoase, amorse pentru sticla, amorsa pentru PVC etc. Din punct de vedere al compozitiei exista amorse pe baza de polimeri acrilici, aditivi si fileri sau amorse pe baza bitum, rasini, stabilizatori minerali si elastomeri;

Ancadrament

Chenar decorativ in relief care inconjura o usa, o fereastră, etc;

Albastreala lemnului

(Lemn) Defect care consta in alterarea lemnului, insotita de o coloratie albastra-cenusie a duramentului sau a alburnului, ce inlesneste aparitia sau dezvoltarea unor ciuperci care provoaca putrezirea lemnului sau uscarea arborelui;

Alicarie

(Constr.) Bucati mici ramase ca deseuri la cioplirea sau la spargerea caramizilor ori a pietrelor, care pot fi intrebuintate ca material de umplutura, in mortare, in betoane de umplutura etc;

Aliniament

Linia de demarcatie intre domeniul public si proprietatea privata;

Aliniament de fund

Reprezinta linia pana la care pot fi dispuse cladirile spre interiorul terenului;

Aliniament de teren

Linie de teren marcata prin jaloane, tarusi etc;

Aliniere

1. Linie de asezare a limitelor unei strazi, a unei piete publice, linie imaginara ce determina distanta dintre o constructie si limita de proprietate fata de domeniul public. Operatie de jalonare a unui aliniament. 2. (la pl.) Monumente cu caracter religios frecvente în epoca bronzului în Franta, în Anglia etc., constând din siruri drepte, paralele, de blocuri mari de piatra cioplita, înfipite vertical în pamânt la intervale regulate;

Amorsa drumului

(Drum.) Portiunea din traseul unui drum situata la intrarea sau la iesirea din orase, care face trecerea de la profilul transversal al drumului la profilul transversal al strazii;

Amplasament

Loc de asezare a unei instalatii, a unui dispozitiv, a unei constructii;

Ampora

(Constr.) Material termoizolant de natura organica avand coeficientul de conductivitate termica de 0,035 kcal/m h grd, se obtine din uree formaldehidica si un spumant, de exemplu, sapun de colofoniu. Absoarbe usor apa care-i modifica simtitor proprietatile. Nu arde si nu putrezeste. Se foloseste in constructii ca izolator, si in instalatii frigorifice, deoarece in mediul uscat rezista la temperaturi joase pana la -200 *C;

Ampriza

(Constr.) Latimea totala (masurata in proiectie orizontala) a fasiei de teren pe care se construiesc o sosea, o cale ferata, un dig sau alta lucrare de terasamente;

Ancora

(Constr.) Piesa de otel cu diferite forme, fixata de capatul unui tirant, pentru a lega zidurile intre ele, cosurile de fum de sarpanta acoperisului, fermele de ziduri etc;

Ancoraj

(Constr.) a. Ansamblul ancorelor care servesc la ancorarea unei constructii. b. Ansamblul constituit dintr-o ancora, din elementul de care se fixeaza ancora (prin intermediul caruia sunt transmise fortele la teren sau la elementul de care se face ancorarea), din piesa sau din piesele care servesc la legarea ancorei de elementul ancorat si de elementul de ancorare si, eventual, din piesele de intindere a ancorei;

Ancorare

(Constr.) Legarea unui sistem tehnic de un alt sistem tehnic sau de teren (direct sau prin intermediul unei fundatii), pentru a impiedica rasturnarea sau deplasarea lui sub actiunea fortelor de intindere sau de impingere;

Anexe ale locuintelor

Cladiri de mici dimensiuni realizate pe o parcela separat (independent) de cladirea principala, destinate pentru gararea a 1-2 masini (garaj) sau pentru agrement (umbrare, pergole acoperite, sere);

Antedeviz

(Tehn.) Piesa scrisa a unui proiect in faza de sarcina de proiectare; cuprinde evaluarea costului constructiei care formeaza obiectul proiectului;

Antemasuratoare

Document tehnic ce stabileste, pe baza proiectului constructiei, cantitatile de materiale (pe tipuri si dimensiuni) care sunt necesare pentru executia constructiei;

Anteproiect

(Tehn.) Proiect sumar care cuprinde numai elementele esentiale si caracteristice ale unei lucrari, fara detalii, masurate si calculate aproximativ. Se intocmeste pentru a da o informatie generala asupra concepiei si asupra modului de executie a lucrarii dorite sau pentru a servi ca baza pentru inceperea lucrarilor, pana la realizarea proiectului definitiv;

Antesoclu

(Arh.) Baza iesita in afara soclului unei cladiri;

Antiseismic

Care are in vedere prevenirea efectelor negative ale miscarilor seismice, conformatia antiseismica a unei structuri, proiectarea antiseismica a unei cladiri etc;

Antretoaza

(Constr.) Legatura transversala, efectuata din loc in loc intre doua grinzi sau sine longitudinale, pentru a face rigid ansamblul constructiei;

Anta

Este un element arhitectonic clasic, vertical, de forma unui semipilastru ce se profileaza usor din perete la colturile unei constructii, avand functie de sprijin, dar si un rol decoativ;

Antablament

Este un element de arhitectura clasica, orizontal, portant, compus de jos in sus din arhitrava, friza si cornisa. Antablamentul este asezat in partea superioara a unui zid sau deasupra unui sir de coloane, si sustine acoperisul unei constructii;

Apa

La acoperisuri: versant, panta, directie de scurgere a apei meteorice;

Apa meteorica

Apa provenind din ploi, zapezi, depuneri de roua sau bruma etc;

Apa pluviala

Apa provenita din ploi;

Apara-roate

(Constr.) Trotuar ingust, amenajat pe podurile de lemn pentru sosele care au deschidere mica sau care sunt circulate putin de pietoni (de ex. poduri forestiere), pentru a impiedica vehiculele sa loveasca parapetul podului si sa cada de pe pod;

Aparare civila

Ocotirea populatiei, a bunurilor materiale in caz de razboi, calamitati sau catastrofe, asigurand conditiile necesare supravietuirii acestora;

Apareiaj

(Constr.) a. Modul de asezare a pietrelor intr-o zidarie aparenta a unei cladiri. b. Desenul rosturilor pietrelor aparente pe o fatada. c. Aspectul fetei pietrelor intre rosturi, la o fatada;

Aparatura,aparaturi

Totalitate a aparatelor care asigura functionarea si controlul unei anumite instalatii, masini etc.;

Arbaletrier

(Constr.) Element constructiv din ansamblul unei ferme de acoperis, constand dintr-o grinda asezata in planul vertical al acesteia, in sensul pantei acoperisului, si care serveste la sustinerea

penelor pe care se fixeaza capriorii, la solidarizarea nodurilor, ca si la transmiterea sarcinilor permanente si incidentale la zidul sau la stalpul de sustinere a fermei;

ARC

(Element de) constructie în forma arcuita.

Arc Butant

În cazul boltilor cu nervuri din arhitectura gotica, nervurile formeaza arcuri ascutite care transmit mai direct greutatea în jos, dar au totusi nevoie de sprijin lateral. Pentru ca presiunea boltii asupra zidurilor laterale sa nu duca la surparea lor, s-a recurs la o forta de sprijin mai puternica decât cea a contraforturilor (stâlpi laterali exteriori care sprijina bolta), si anume la arcurile de sustinere sau arcurile butante (arcs-boutants).

Arcada

Element arhitectonic format din unul sau mai multe arcuri si din elemente care il sustin (coloane, stalpi, ziduri etc.);

Arcatura

(Arh.) Relief alcatuit dintr-o succesiune de arcade mici, care decoreaza partile netede ale zidurilor unui edificiu. Este foarte mult folosita in arhitectura religioasa artistica din tara noastra;

Argea

(Arh.) a. Bolta mare a unei biserici. b. Constructia in stare in care are numai stalpii si capriorii;

Arhitect cu drept de semnatura

Absolvent al unui institut de invatamant superior de arhitectura care a depasit stagiatura si are drept de semnatura obtinut prin Ordinul Arhitectilor;

Arhitect stagiar

Arhitectul aflat la inceputul carierei sale (pe o perioada de 2 ani) in baza unui contract individual de munca sub indrumarea unui arhitect cu drept de semnatura;

Arhitect urbanist

Arhitectul care-si desfasoara activitatea in domeniul urbanismului si al amenajarii teritoriului;

Arhitectura

Stiinta, arta si tehnica de a proiecta si a construi cladiri si alte asezaminte in mediul ambient;

Arhitrava

Este un element de constructie orizontal, caracteristic arhitecturii clasice, care constituie partea inferioara a antablamentului si care se sprijina pe capitelul coloanei sau pe zid;

Aria construita

Suprafata ocupata de catre constructie la sol (amprenta casei pe teren);

Arie desfasurata construita

Suma suprafetelor pe fiecare nivel al constructiei masurata pe perimetrul exterior al acesteia, corespunzator fiecarui nivel considerat. In acest calcul nu intra suprafetele balcoanelor si terasele neacoperite.

Aria utila

Suprafata insumata a camerelor fara grosimile zidurilor (suprafata interioara a camerelor);

Aria locuibila

Suprafata insumata a camerelor locuibile;

Arierbec

(Constr.) Partea din aval a unei pile (picior de pod) de zidarie;

ALABÁSTRU

Varietate de ghips cu aspect de marmura alba strabatuta de vine transparente, întrebuintata la fabricarea unor obiecte ornamentale

ALUMÍNIU

Metal usor, ductil si maleabil, de culoare argintie, folosit pe scara întinsa în industrie si în tehnica.

ARHIVÓLTA

Detaliu de arhitectura, de regula decorat cu muluri, asezat deasupra unei arcade la o usa, la o fereastră, la un portal etc

Arlechin

(Arh.) a. Culisa din spatele peretilor laterali ai unei scene, care permite, micșorarea înalțimii scenei, mascand în acelasi timp reflectoarele de deasupra acesteia. b. Reflectorul lateral din fata scenei.

Armatura

Totalitatea barelor metalice prinse între ele care întaresc o constructie (de beton armat);

Armobeton

(Constr.) Beton slab armat, întrebuințat în constructii masive (fundatii mari, constructii hidrotehnice etc.), la care se admite ca betonul din zona supusa la eforturi de întindere sa preia o parte din aceste eforturi;

Armociment

(Constr.) Nume impropriu pentru placi subtiri de 1-1,5 cm, de beton cu agregate marunte, folosite la invelitori;

Asana, asanez

A înlatura surplusul de ape dintr-o regiune (cu scopuri economice, de salubritate sau estetice) prin lucrari hidrotehnice executate pe spatii întinse. A seca (o apa statatoare);

Asiza

(Constr.) Rand sau strat orizontal de material (piatra, caramida, de strat beton etc.), asezat în constructia unei zidarii;

Astereala

Captuseala de scânduri asezata pe un schelet de lemn, pentru a sustine învelitoarea unui acoperis, o bolta de beton în timpul turnarii etc;

Asfalt -asfalturi

Roca sedimentara, bruna-neagra, formata prin bituminizarea unor substante organice sau prin oxidarea si polimerizarea petrolului.2. Amestec de bitum cu materiale minerale, întrebuințat mai ales la pavarea drumurilor;

Atlant

(Arh.) Statuie de piatra reprezentand un barbat care sustine antablamentul unei cladiri, un balcon, un monument etc., si care înlocuieste o coloana. Statuile care reprezinta femeii se numesc cariatide.

Atic

1. Parte a unei constructii situata deasupra cornisei, avand rolul de a masca acoperisul. 2. Etaj scund, situat imediat sub acoperis;

Atrium

(Arh.) a. Curte interioara centrala inconjurata de celelalte incaperi în casele antice romane b. Spatiu care are rolul de vestibul - uneori descoperit sau luminat de sus - la intrarea în edificii;

Aula

(Arh.) Sala de conferinte sau de festivitati avand dimensiuni si amenajari speciale;

Autorizatie

Autorizatii,Permisiune, împuternicire (oficiala) de a face ceva. Document oficial prin care se dovedeste un drept sau o împuternicire a cuiva;

Autorizatia de desfiintare (AD)

Se emite în aceleasi conditii ca si Autorizatia de Construire (AC). Demolarea, dezafectarea ori dezmembrarea, partiala sau totala, a constructiilor si instalatiilor aferente constructiilor, a instalatiilor si utilajelor tehnologice, inclusiv elementele de constructii de sustinere a acestora,

închiderea de cariere si exploatare de suprafata si subterane, precum si a oricaror amenajari se fac numai pe baza Autorizatiei de Desfiintare (AD) obtinute în prealabil de la autoritatile pe al caror teritoriu administrativ se executa lucrarile: presedintii consiliilor judetene, primarul general al municipiului Bucuresti, primarii municipiilor, sectoarelor municipiului Bucuresti sau ai oraselor si comunelor.

Autorizatia de Construire (AC)

Este actul de autoritate al administratiei publice locale - consilii judetene si consilii locale municipale, orasenesti si comunale -, pe baza caruia se pot realiza lucrari de constructii. Autorizatia de construire(AC)- se emite în cel mult 30 de zile de la data înregistrarii cererii, pe baza documentatiei depuse, care va cuprinde: a) certificatul de urbanism; b) dovada titlului asupra terenului si/sau constructiilor; c) proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor de constructii; d) avizele si acordurile legale necesare, stabilite prin Certificatul de Urbanism; e) dovada privind achitarea taxelor legale. Executarea lucrarilor de constructii se poate face numai pe baza proiectului tehnic si a detaliilor de executie. Autoritatea emitenta a autorizatiei de construire stabileste o perioada de valabilitate de cel mult 12 luni de la data emiterii, interval în care solicitantul este obligat sa înceapa lucrarile. În aceasta situatie, valabilitatea autorizatiei se extinde pe toata durata de executie a lucrarilor prevazute prin autorizatie, în conformitate cu proiectul tehnic. Neinceperea lucrarilor ori nefinalizarea acestora în termenele stabilite conduce la pierderea valabilitatii autorizatiei, fiind necesara emiterea unei noi autorizatii de construire. În situatia în care caracteristicile nu se schimba fata de autorizatia initiala, se va putea emite o noua autorizatie de construire, fara a fi necesar un nou certificat de urbanism. Investitorul are obligatia sa înstiinteze autoritatea emitenta a autorizatiei de construire, precum si inspectoratul teritorial în constructii asupra datei la care vor începe lucrarile autorizate. În caz contrar, daca constatarea faptei de începere a lucrarilor fara înstiintare s-a facut în termenul de valabilitate a autorizatiei, data începerii lucrarilor se considera ca fiind ziua urmatoare datei de emitere a autorizatiei. Valabilitatea autorizatiei se mentine în cazul schimbarii investitorului, înaintea finalizarii lucrarilor, cu conditia respectarii prevederilor acesteia si a transcrierii actelor care confera dreptul de construire. În situatia în care în timpul executiei lucrarilor, si numai în perioada de valabilitate a autorizatiei de construire, survin modificari de tema privind constructia autorizata, care conduc la necesitatea modificarii acesteia, titularul are obligatia de a solicita o noua autorizatie, potrivit legii. Pentru obtinerea noii autorizatii de construire solicitantul va depune o documentatie, elaborata cu conditia încadrarii noilor propuneri în prevederile documentatiilor de urbanism aprobate si numai în limitele avizelor si acordurilor obtinute pentru autorizatia initiala. Nu este necesara emiterea unui nou certificat de urbanism. Taxa pentru eliberarea autorizatiei de construire se calculeaza potrivit legii. Taxa pentru prelungirea valabilitatii autorizatiei de construire se calculeaza la 30% din valoarea initiala a taxei de autorizare;

Avantbec

(Constr.) Partea din amonte a unei pile (a unui picior) de pod care se amenajeaza pentru a apara pila de materialele aduse de apa (busteni, sloiuri de gheata etc.). De obicei este protejat prin îmbracare cu blocuri de piatra tare, cioplita, sau cu armatura de fiare profilate.

Aviz,avize

Înstiintare scrisa cu caracter oficial. 2. Parere, apreciere competenta emisa de cineva (din afara) asupra unei probleme aflate în dezbatere; rezolutie a unei autoritati competente;

Baba

(Constr.) a. Grinda de lemn asezata in lungul unui zid, care serveste ca reazem pentru fermele unui acoperis sau pentru grinzile transversale ale unui planseu de lemn. b. Piesa care face legatura intre suprastructura si infrastructura unui pod de lemn, constituita din una sau din doua grinzi ecarisate sau cioplite, asezate pe capul pilotilor sau direct pe zidaria infrastructurii;

Bagheta

Piesa cilindrica, subtire, a unui mecanism, a unei masini. 5. mulura mica cu sectiunea semicirculara, neteda sau decorata, de culoare diferita de cea a mulurii principale, cu care se decoreaza un element arhitectonic

Baie

(Arh.) Local sau incapere, inzestrate cu instalatii si cu ustensile pentru imbaiat;

Balama

(Constr.) Piesa metalica, compusa din doua bucati mobile una fata de cealalta, folosita pentru a lega un panou de un cadru fix, astfel incat sa permita panoului o miscare de rotatie in jurul unei laturi a cadrului;

Balansarea treptelor

(Constr.) Modul de dispunere a treptelor unei scari, astfel incat variatia latimii treptelor la intoarcerea scarii sa se faca progresiv;

Balast

Denumire data unui amestec natural de nisip si pietris, folosit ca atare sau cu unele amendamente ca agregat la prepararea betoanelor;

Balcon

Platforma accesibila scoasa in afara fatadei unei constructii;

Balustru

Stâlp de forma unei coloane de dimensiuni mici, care sustine partea superioara a unei balustrade, fiind dispus vertical intre aceasta si partea inferioara a balustradei sau treapta scarii. Balustrii pot fi executati din lemn, metal (fier forjat, inox, aluminiu, etc.) sau beton, cu diverse accente decorative;

Balustrada, balustrade

Perete sau gard scund care margineste o constructie sau un element de constructie (balcon, scara etc.) Aparatoare dispusa la marginea unei punti de nava, a unei pasarele etc. pentru siguranta calatorilor;

Bandon

(Constr.) Bolta cu latimea relativ mica, prin care se termina capatu liber al unui portal de tunel si a carui arhivolta libera formeaza ancadramentul intrarii in tunel si realizeaza, impreuna cu timpanul si cu coronamentul, decoratia arhitectonica a intrarii tunelului;

BAR1, bari,

Unitate de masura a presiunii atmosferice egala cu un milion de barii.

BAR2, baruri

1. Local în care se vând bauturi alcoolice, cafea etc. si în care consumatorii stau de obicei în picioare sau pe scaune înalte în fata unei tejghele; p. restr. tejghea la care se servesc bauturi. ? Dulap sau compartiment într-un dulap, în care se tin sticlele cu bauturi alcoolice (fine). 2. Local de petrecere, cu bauturi, dans, program de varietati etc.; cabaret

Bara

(Constr.) a. Element al unei grinzi cu zabrele cuprins intre doua noduri vecine ale grinzii. b. Elemente alcatuite din unul sau din mai multe profiluri laminate care leaga doua noduri ale unei grinzi cu zabrele. Barele verticale se numesc montanti, barele inclinate diagonale, iar cele aflate pe conturul grinzii, bare de talpa;

Baraca

(Constr.) Constructie provizorie sau semipermanenta, usoara, fara subsol, asezata pe fundatii putin adanci. Se executa din lemn, din zidarie sau materiale aglomerate usoare. Uneori se executa din panouri demontabile, proiectate dupa un modul. Serveste pentru locuit, birouri, depozite de materiale etc;

Baracament

(Urb.) Grup de baraci alcatuind un ansamblu, conceput dupa un plan care prevede dispozitia lor generala;

Baraj

Element complex de constructie, avand in general rolul de a impiedica deplasarea unui material (apa, teren, etc);

Bariera contra vaporilor sau bariera anti-vapori

Este un element al unei constructii ce se instaleaza in peretii exteriori sau plafoane, pe partea interioara (calda), a acestora. Rolul barierei de vapori este acela de a opri migrarea si condensarea vaporilor de apa din interiorul peretilor sau tavanului unei cladiri. Bariera de vapori este obligatorie la izolatii termice realizate la interior, cum e cazul mansardelor, acoperisurilor sau caselor din lemn cu izolatie din vata minerala. Cele mai folosite materiale ca si bariera de vapori sunt foliile din polietilena si foliile din aluminiu;

Baroc

(Arh.) Stil arhitectonic caracterizat prin bogatia decorarii, prin folosirea frontoanelor curbe si frante, exagerarea marimii elementelor decorative. S-a dezvoltat la finele secolului al XVII-lea, pornind din Italia spre centrul, Vestul si Estul Europei si apoi in America de Sud;

Bascula

(Constr.) Dispozitiv constituit din bare articulate, care se fixeaza pe tocul unei ferestre sau pe un perete si care, prin miscarea unei parghii, permite deschiderea sau inchiderea unui canal de fereastră asezat la oarece inaltime;

Bazilica

1. Biserica romano-catolica medievala, în forma de dreptunghi, împartita în interior în trei parti prin siruri de coloane; (azi) nume dat unei biserici sau unei catedrale impunatoare. 2. (La romani) Edificiu public cu interiorul împartit, prin siruri de coloane, în trei sau în cinci parti;

Bazar, bazaruri

Loc în aer liber sau magazin în care se vând tot felul de obiecte mai ales maruntisuri;

Bazin de decantare

(Tehn.) Bazin in care se trimite apa pentru a o curata prin decantare;

Bazin de retinere

(Hidr.) Constructie care permite inmagazinarea temporara a apelor de ploaie, in scopul reducerii debitelor de apa de varf, evacuate pe conductele de canalizare;

Bazin vidanjabil

Este un recipient subteran, realizat din poliesteri armati cu fibra de sticla (PAFS) folosit pentru colectarea si stocarea apelor fecaloid-menajere în vederea vidanjarii.

Bazorelief

Tehnica basoreliefului reprezinta sculptura cu figuri prezentate în relief pe un fundal cu care acestea fac un corp comun.

Bavura

Material ramas peste profilul normal pe suprafata pieselor prelucrate sau turnate;

Bazalt

Roca vulcanica de culoare închisa, întrebuintata la constructii si la pavaje.

Beton

Amestec de pietris, nisip, ciment (sau asfalt, var hidraulic etc.) si apa, care se transforma prin uscare într-o masa foarte rezistenta si se foloseste în constructii;

Beton armat

Amestecul descris mai sus, turnat peste o armatura de bare metalice.

Betonul celular autoclavizat (BCA)

Este un beton usor, cu structura poroasa, produs in autoclave, dintr-un amestec fin de nisip, var, ciment, ghips si apa, in conditii de temperatura si presiune de vapori ridicate. BCA poate fi folosit la realizarea de pereti portanti pentru cladiri cu maxim trei nivele, precum si pentru pereti neportanti sau pentru realizarea de izolatii termice sau fonice. Cele mai importante caracteristici ale BCA sunt: greutatea volumetrica mica, rezistenta mecanica foarte buna la compresiune, intindere si inconvoiere, capacitati izolante termice si fonice;

Betonul celular usor (BCU)

Fara autoclavizare este un material de constructii asemanator BCA-ului. BCU se obtine prin amestecul unui mortar (nisip, ciment si apa) cu o spuma ionizata preparata si injectata de catre o instalatie speciala. BCU este un bun izolator termic, fiind folosit la realizarea peretilor exteriori si interiori neportanti. Peretii pot fi realizati prin turnare directa in cofraj (monolit) sau din caramizi (blocuri de zidarie).

Betoane celulare

Sunt betoanele care au goluri sub forma de celule sferice, uniform distribuite, cu un volum de aer pana la 75%;

Beton vibrat

Beton de ciment a carui compactitate este sporita dupa turnarea în cofraje prin imprimarea unor oscilatii rapide cu ajutorul unor aparate speciale;

Betoane compacte

Sunt betoanele care au un volum de goluri de 5-7%, sub forma de macropori si de capilare uniform distribuite;

Betoane macroporoase

Sunt betoanele care au un volum de goluri de 20-40%, realizate cu agregate lipsite complet de parte fina;

Betoane semicompacte

Sunt betoanele care au un volum de goluri de 7-20%, realizate cu agregate lipsite partial de parte fina;

Beton asfaltic

Agregate in amestec cu un liant pe baza de bitum (liant bituminos). Face parte din categoria materialelor compozite. Poate fi armat;

Beton centrifugat

(Constr.) Beton pus in lucrare prin centrifugare, cu ajutorul unei masini speciale, astfel incat este mai compact. Prin centrifugare se pot confectiona numai piese in forma de corp de revolutie, de obicei cilindrice (suporturi de conducte electrice, tuburi, piloti);

Beton ciclopean

(Constr.) Beton simplu, in masa caruia au fost inglobati, la turnare, bolovani de piatra naturala sau blocuri obtinute din demolarea unor betoane sau a unor zidarii. Betoanele ciclopeene sunt intrebuintate in fundatii sau in ziduri in elevatie, pentru a face economie de beton, deci de ciment.

Beton cu agregate organice

(Constr.) Beton usor, la prepararea caruia se intrebuinteaza ca agregate materiale organice (talas, paie tocate, lana de lemn sau, in special, rumegus de lemn), mineralizate in prealabil (prin inmuiere in lapte de var, in silicat de sodiu, in emulsie de bitum etc.);

Beton monolit

Denumire folosita cu referire la piesele si elementele de constructie din beton sau beton armat turnate la fata locului, pe santier;

Beton precomprimat

Beton armat în care au fost induse tensiuni de sens invers celor date de încărcarea de exploatare;

Beton refractar

(Constr.) Beton la prepararea căruia se întrebuințează ca agregate zgura de furnal granulată, cenușa de ulei, sfărâmaturi de material refractar etc., astfel încât să reziste mult timp la temperaturi înalte;

Beton simplu

(Constr.) Beton de ciment cu agregate obișnuite, nearmat;

Beton spongios

(Constr.) Beton ușor, cu goluri în masa lui. Betoanele spongioase sunt betoanele înspumate și gaze-betoanele;

Beton torcretat

(Constr.) Beton de ciment pus în opera prin proiectarea lui sub presiune, cu ajutorul unei instalații de torcretat. Torcretarea este folosită pentru obținerea de pereți de rezistență subțiri (înveliuri autoportante, plăci autoportante prefabricate, rezervoare, tuburi etc.), pentru realizarea de straturi impermeabile la suprafața unui element de beton obișnuit, pentru refacerea elementelor de beton deteriorate, în renovări pentru sporirea rezistenței peretilor portanți, pentru corectarea unor defecte de turnare la elementele de beton etc. Betonul torcretat are rezistență și compacitate, deci și impermeabilitate, mult mai mari decât betonul vibrat;

Beton ușor

(Constr.) Beton cu greutatea volumetrică până la circa 1600 kg/m³, care prezintă față de betoanele obișnuite avantajul de a fi mai ușor și de a fi un mult mai bun izolant termic și acustic. După materialele din care este preparat și după modul de preparare, se deosebesc patru categorii de betoane ușoare: betoane cu agregate ușoare, betoane momogranulare, betoane spongioase și betoane cu agregate organice;

Beton vacuumat

(Constr.) Beton căruia i se extrage imediat după turnare o mare parte din apă, prin vacuumare, pentru a-i accelera întărirea (ceea ce permite decofrări parțiale și totale mai rapide) și a-i îmbunătăți structura (ceea ce îi mărește rezistența la compresie cu circa 80% în primele zile de la turnare și cu circa 20% la sfârșitul perioadei de întărire). Prin folosirea vacuumării se realizează economie de ciment și pot fi întrebuințate betoane fluide, ușor lucrabile;

Beton vibrat

(Constr.) Beton de ciment care prin vibrație capătă o îndesare mai bună și deci o rezistență mai mare. Vibrarea se face cu ajutorul vibratoarelor;

Betonare

(Constr.) Operația de introducere a pastei de beton proaspăt preparat cu un liant mineral (de obicei ciment) în cofrajele elementelor de construcție, în săpăturile fundațiilor ori în formele pieselor prefabricate, - sau de aplicare a pastei de beton pe suprafețele de lemn, de beton, cărămidă, piatră sau rășină, ale elementelor de construcție care urmează să fie acoperite cu un strat de beton;

Betoniera

(Constr.) Malaxor folosit la amestecarea prin rotire a materialelor din care se prepară betonul de ciment. Este alcătuit fie dintr-o cuvă în care materialul este amestecat cu ajutorul unor palete fixate pe un ax rotitor, fie dintr-o toba rotitoare, basculantă sau nu, în interiorul căreia sunt fixate câteva aripi pentru o mai bună amestecare a betonului;

Betonite

(Arh.) Blocuri prefabricate de beton, folosite la executarea îmbrăcămintelor de tunel;

BIRÓU, birouri

1. Masa de scris (cu sertare și compartimente pentru hârtii, acte etc.) 2. Local, parte dintr-un local sau încăpere în care lucrează o persoană sau un serviciu

BISTRÓU

(Frantuzism) Local unde se vând si se consuma bauturi alcoolice (mai ales vin).

Bitum

Produs solid, plastic, de culoare neagra, obtinut prin oxidarea la cald a reziduurilor de petrol sau prin distilarea huilei;

Bicolor

(Arh.) Calitatea oricarei suprafete de a avea doua culori;

Bila

(Constr.) Stalp de lemn rotund, avand diametrul mediu de circa 12-18 cm si lungimea de 6-16 m, care se intrebuinteaza de obicei in constructii, pentru schele, proptiri etc, partea superioara a trunchiului unui copac.

Bilant teritorial

(Urb.) Calcul (al carui rezultat este prezentat de obicei sub forma de tabel), prin care se determina - atat in marime si procentual, cat si raportate la numarul de locuitori - ariile suprafetelor ocupate de categoriile cu functiuni diferite (locuinte, cladiri social-culturale, spatii plantate, strazi etc.) din cadrul unui oras sau al unei parti din el;

Bizantina

(Arh.) arhitectura dezvoltata intre secolele al V lea si al XV lea, caracterizata prin zidarie de caramida aparenta, intretaia de piatra, bolti cu sprijin in interiorul edificiului, basoreliefuli foarte plate, picture, mozaicuri, smalturi cu desene simple, dar puternic si stralucitor colorate;

Bolt

Tija metalica, de obicei cilindrica, folosita ca ax al unei articulatii sau al unui sistem de suspendare;

Bolta

(Constr.) Constructie de zidarie de piatra sau de beton simplu sau armat, cu suprafata interioara concava, folosita pentru preluarea unor incarcari (acoperis, planseu, masiv de roci etc.) la cladiri, la tuneluri, poduri etc;

Boltar

Bloc de piatra prelucrat intr-o forma corespunzatoare pentru a fi cuprins in alcatuirea unui arc sau a unei bolti. Bloc de beton simplu, cu goluri, folosit in zidarii;

BOSÁJ

Proeminenta regulata pe suprafata unei piese, care servește ca reazem pentru alta piesa. ?

Suprafata pietrelor unei zidarii, aflata în relief fata de paramentul zidului

Bovindoul

Este o iesitura pe fatada unei cladiri, ca un balconas închis, prevazuta cu una sau cu mai multe ferestre. Bovindoul are un rol ornamental dar si functional marind suprafata utila a camerei;

Bruftuire

(Constr.) Aruncarea si întinderea mortarului de tencuiala pe zid;

Buiandrug

Este un element de constructie alcatuit dintr-o grinda de beton armat, de zidarie, de metal, de ceramica sau de lemn, asezata deasupra unei porti, a unei usi, a unei ferestre, etc. pentru a sustine portiunea de zidarie de deasupra acestora; In cazul in care partea superioara a golului de usa sau de fereastră este suficient de sus, rolul buiandrugului poate fi jucat de centura sau grinzile de beton armat de la baza planseului;

Buciarda

(Constr.) Ciocan pentru piatra, avand pe fetele de izbire dinti in forma de piramida, folosit la buciardare;

Buciardare

(Constr.) Imprimarea, pentru infrumusetare, pe fata aparenta a unei pietre naturale sau artificiale, a unor adancituri, prin ciocanire cu buciarda;

Buldozer

Utilaj destinat impingerii. Materialul impins (deplasat) poate sa fie pamant, agregate, etc. In general, buldozerul poate fi folosit si pentru sapaturi superficiale prin dislocarea succesiva a unor straturi subtiri de teren;

Bulgarit

(Constr.) Procedu de executie a peretilor de lut, care consta in indesarea lutului intre doi pereti alaturati, executati din nuiele sau din sipci;

Bulon

Tija metalica, surub, folosit la asamblarea elementelor constuctiilor metalice sau din lemn;

BUNCAR, buncare

1. Constructie alcatuita dintr-un recipient de otel, de beton etc. si un schelet de sustinere, destinata depozitarii temporare a unor materiale granulare. 2 Mic adapost blindat; cazemata.

Burete de cauciuc

Material spongios, se foloseste la amortizarea trepidatiilor masinilor sau in izolari fonice;

Burlan

Este un tub din tabla de otel, fonta, PVC, etc. prin care se scurge apa

C

Cabana

(Constr.) Cladire, construita de obicei din lemn, folosita pentru adapostirea persoanelor care urmeaza sa fie gazduite pe termen scurt in regiunea, in care este instalata cabana;

Caciula

(Constr.) Aparatoare asezata deasupra unui cos de fum sau unui canal vertical de ventilatie, pentru a preveni caderea in interiorul lor a unor corpuri, a zapezii, cum si pentru a activa tirajul prin crearea unei depresiuni la gura lor.

Cablu

Fir; Element linar de constructie incapabil sa preia eforturi de incovoiere dar foarte capabil sa preia eforturi axiale;

CADA, cazi

1. Vas mare pentru imbatat; baie1, vana (1). 2. Recipient mare, deschis, din lemn, din metal, din beton etc.; in care se introduc lichidele folosite in diverse operatii tehnologice.

Cadastru

Totalitatea lucrarilor tehnice de determinare exacta a unor proprietati funciare, cu toate caracteristicile lor; Registru de cadastru - registru in care sunt trecute datele de identificare a proprietatilor funciare pe un anumit teritoriu;

Caiet de sarcini (specificatii tehnice)

Este documentatia scrisa care insoteste proiectul tehnic elaborat de proiectant si care detaliaza conditiile tehnice de executie si de montaj a lucrarilor;

Cal

(Constr.) Grinda care formeaza coama scheletului unui acoperis de casa taraneasca. (= Saa casei);

Calaret

Bara relativ scurta din otel beton folosita pentru suplimentarea sectiunii armaturii pieselor din beton armat in zonele mai puternic solicate, in deosebi in zonele intinse de pe reazime ale placilor si grinzilor;

Calcan

(Constr.) Zidul exterior al unei cladiri, fara nicio deschidere sau fereastră. De obicei, calcanele se executa la limita dintre doua parcele vecine;

Calcio vecchio

(Arh.) Tip de zugraveala, suprafata cu asperitati pe pereti, dand jocuri usoare de umbre si lumini;

Caldura de hidratare

Energia termica degajata in timpul reactiei ciment-apa cand incepe formarea gelurilor solide specifice cimentului intarit;

Cale de acces

Fasie de teren amenajata pentru a permite circulatia oamenilor si vehiculelor;

Camasiuala pilotilor

(Constr.) Tub de metal folosit la pilotii confectionati pe loc si care serveste la sprijinirea peretilor;

Canal

Conducta (construita din beton sau din tuburi imbinate, din santuri sau rigole) destinata sa transporte lichide, in diferite scopuri. 3. Formatie organica in forma de tub, vas sau cale de comunicatie in organismele animale sau vegetale (prin care circula substantele nutritive, secretii etc.)

Canalizare

Actiunea de a canaliza si rezultatul ei. Ansamblu de lucrari tehnice executate pentru colectarea, epurarea si evacuarea apei intrebuintate intr-o localitate, intr-un sistem tehnic, pe un teren etc., sau a apei de ploaie, in vederea pastrarii salubritatii solului si a aerului;

Canat, canate, canaturi

Fiecare dintre partile mobile din care este alcatuita o usa, o poarta, o fereastră etc. 3. Toc, pervaz de usa;

CANTON, cantoane

1. Cladire din imediata vecinatate a unei cai de comunicatie, inzestrata cu aparatele necesare pentru supravegherea si intretinerea acestuia si care serveste si ca locuinta pentru cantonier

Cancioc

Este o unealta de metal în forma de lingura mare cu coada de lemn, folosita de zidari pentru a lua mortarul si a-l aseza pe rândurile de caramizi ale unui zid în lucru;

Capacitate portanta

Proprietatea pe care o are un sistem constructiv sau un element al acestuia de a putea prelua incarcari (sarcini) de la alte elemente ale constructiei;

Capacitate portanta a pilotilor

(Constr.) Sarcina maxima pe care o poate suporta un pilot infipt in pamant, sau o fundatie pe piloti, fara ca in masa pamantului sa apara fenomene de rupere sau fara ca tasarile pilotului, respective ale fundatiei, sa depaseasca o valoare limita;

Capacitate portanta a terenului

(Constr.) Sarcina maxima admisibila pe unitatea de suprafata, a terenului de fundatie, pentru a fi asigurata stabilitatea lui;

CASTEL, castele

1. Cladire mare, medievala, prevazuta cu turnuri si cu creneluri, înconjurata de ziduri si de santuri, care servea ca locuinta seniorilor feudali; (astazi) casa mare care imita arhitectura medievala

CAT,caturi

Etaj, nivel.Catul de jos, parterul

Caplama

(Constr.) Mod de prindere a scandurilor care formeaza un perete, de obicei la baraci si cabane, la care scandurile, asezate cu latura lunga orizontal, incaleca cea superioara peste cea inferioara, cu circa 2 cm, pentru ca apa care se scurge pe peretele astfel format sa nu patrunda pe la imbinari;

Capitel

(Arh.) Partea superioara, sculptata sau mulurata, a unei coloane, pe care se sprijina arhitrava;

Capra

Distanțier realizat din otel beton in vederea asigurarii distantei proiectate între armatura inferioara si superioara la placile din beton armat; Grinda de lemn din structura acoperisului sprijinita pe popi ce sustine capriorii;

Caprior, capriori

Fiecare dintre bărnele înclinate care fac parte din scheletul acoperisului unei case, dau înclinarea unei ape, sustin astereala;

Captuseala de caramizi

Caramida rosie (arsa) obisnuita poate fi folosita pentru protectia hidroizolatiilor verticale aflate in pamant;

Caramida , caramizi

Material de constructie artificial, având forma unei piese prismatice, obtinut dintr-un amestec de argila, nisip si apa sau din alte materiale (beton, zgura de furnal etc.), uscat la soare sau ars în cuptor.Poate fi plina sau cu goluri;

Caramida refractara

Caramida confectionata dintr-un material cu temperatura de topire foarte înalta, folosita la zidirea focarelor cuptoarelor metalurgice;

Caramida bitumata

Se obtine din caramida ceramica, in prealabil uscata, impregnata la cald cu bitum taiat. Caramizile bitumate sunt utilizate ca material de zidire sau captusire hidrofuga, la realizarea pardoselilor impermeabile, putin uzabile, silentioase;

Caramida nearsa

Argila amestecata cu fibre in vederea armarii disperse, eventual aditivata. In Romania are denumiri precum chirpici sau voioage. Daca este pusa in opera in mod corespunzator, acest tip de material este o alternativa (in anumite situatii) la caramida arsa. Este sensibilă la umezeala, la imbibarea cu apa isi pierde capacitatea portanta;

Caramida Nevada

Caramida din sticla;

Carcasa de armare

(Constr.) Schelet alcatuit din bare de otel, legate rigid între ele, folosit la armarea elementelor de constructie executate din beton armat;

Carcasa sudata

Rețea tridimensională din bare de otel beton sudate in punctele de contact, destinata armarii pieselor din beton armat;

Cariatida

(Arh.) Sustinere pentru antablamentul unui edificiu, al unui balcon, inlocuind coloana printr-o statuie reprezentand o femeie in picioare care nu face nici un efort pentru sustinere. Poate fi asezata pe un soclu si e legata uneori de elementul pe care-l sustine printr-un capitel;

Cartea tehnica a constructie

Cuprinde documentatia de executie si documente privitoare la realizarea si exploatarea constructiei - de la certificatul de urbanism pana la receptia finala a lucrarilor;

Castel de apa

Rezervor plasat la înaltime si care asigura alimentarea unei retele prin intermediul gravitatiei, ridicarea lichidului la înaltime fiind singura operatie care necesita un sistem de pompare.

Catedrala

Biserica (mare) în care serviciul religios este oficiat, de obicei, de un (arhi)episcop;

Certificatul de urbanism (CU)

Este actul de informare prin care autoritatile fac cunoscute solicitantului elementele privind regimul juridic, economic si tehnic (înaltimea maxima a cladirii, procentul de teren ce poate fi ocupat de cladire, retragerile fata de limita proprietatii etc.) al terenurilor si constructiilor existente la data solicitarii, si stabilesc cerintele urbanistice care urmeaza sa fie îndeplinite în functie de specificul amplasamentului, precum si lista cuprinzând avizele si acordurile legale (apa, canalizare, gaze, pompieri,mediu, etc), necesare pentru a obtine Autorizatia de Construire (AC). Certificatul de Urbanism (CU) se emite, dupa caz, de presedintii consiliilor judetene, de primarul general al municipiului Bucuresti, de primarii municipiilor, sectoarelor sau ai oraselor si comunelor, pentru lucrarile care se executa în teritoriul administrativ al acestora. În vederea eliberarii certificatului de urbanism solicitantul - orice persoana fizica sau juridica interesata se va adresa autoritatilor amintite mai sus cu o cerere care va cuprinde atât elementele de identificare a imobilului (cadastru,acte de proprietate) pentru care se solicita certificatul de urbanism, cat si elementele care definesc scopul solicitarii. Certificatul de urbanism (CU) se elibereaza solicitantului în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii. Certificatul de urbanism nu confera dreptul de a executa lucrari de constructii;

Celit

(Constr.) Aluminat tricalcic, component al cimenturilor Portland. Se prezinta in forma de cristale si este atacat usor de agenti chimici. Viteza de priza a cimentului creste cu continutul lui in celit. Celitul ridica temperatura in timpul prizei si provoaca retragerea;

Centura

Grinda continua orizontala realizata din beton armat, rezemata pe toata lungimea ei pe zidurile portante ale unei cladiri, in vederea realizarii legaturii dintre ziduri;

Ceramica

Argile selectate in amestec, eventual aditivi, avand diferite forme, obtinute prin ardere, fiind sau nu glazurate. Materialele de tip ceramic au o rezistenta mare la abraziune si rezista la temperatura ridicata. Dezavantajele sunt: in general sunt casante, au densitate (implicit masa) ridicata si transmisie termica foarte buna (nu incercati sa izolati termic cu gresie!). Rezistenta mare la abraziune respectiv conlucrarea buna cu substante de acoperire (de tip glazuri) fac ceramica foarte utilizata sub forma de gresie si faianta. Caramida arsa intra de asemenea in categoria ceramicilor;

Cercevea

Denumire data ramelor mobile ale ferestrelor, care poarta geamurile;

Chirpici

Material de constructie în forma de caramida, facut dintr-un amestec de lut, paie si baligar uscat la soare, nears;

Cherestea

Material lemnos, cu cel putin doua fete plane si paralele,rezultat din taierea bustenilor la gater si întrebuintat de obicei în constructie;

Chertare

(Constr.) Executarea unei crestaturi intr-o piesa de lemn, in vederea imbinarii cu alta piesa de lemn;

Cheson

Piesa prefabricata de acoperire din beton armat, constituita dintr-o membrana cu grosimea cca. 3 cm, intarita cu nervuri marginale si uneori interioare. Constructie de lemn, de metal, sau de beton armat, de forma unei cutii, care servește la executarea de fundatii sub apa in terenuri moi imbibate cu apa. La adancimi mici sunt folosite chesoane deschise, iar la adancimi mari, chesoane inchise la partea superioara, realizandu-se astfel o camera de lucru, in camera de lucru se introduce aer sub presiune pentru a impiedica patrunderea apei. Chesoanele inchise sunt echipate cu sas.b. Element de constructie prefabricat, de forma unei placi cu nervuri de întarire numai marginale sau si intermediare), confectionat din beton armat, folosit ca element purtator pentru plansee sau acoperisuri;

Chicineta

(Arh.) Bucatarie de dimensiuni mici (sub 2 mp), in care se pot executa preparari de alimente;

Chirpic

Material de zidarie ce se prezinta sub forma unor blocuri prismatice, obtinute dintr-o pasta din pamant argilos inmuiat cu apa si unele adaosuri (nisip, gunoi de grajd, paie tocate, puzderie de in sau canepa etc.) si uscate la soare;

Chit

Amestec alcatuit dintr-un adeziv si materiale de umplutura fine (praf de creta, ghips, nisip, faina de lemn etc.) care servește la finisarea suprafetelor înainte de aplicarea unui material de vopsitorie, etansarea rosturilor, protectii anticorozive etc;

Cimentul

Este un liant hidraulic fin macinat care, in amestec cu apa, formeaza o pasta ce face priza si se intareste. Dupa intarire, cimentul isi pastreaza rezistenta si stabilitatea chiar si in contact cu apa. Cimentul este cel mai important material ce intra in componenta betonului. Cimenturile sunt grupate in cinci tipuri principale: Cimenturi Portland; Cimenturi Portland compozite; Cimenturi de furnal; Cimenturi puzzolanice; Cimenturi compozite. Mai exista si alte tipuri de cimenturi speciale: cimenturi pentru drumuri, autostrazi si aeroporturi; cimenturi cu caldura de hidratare limitata; cimenturi cu rezistenta la agresivitatea apelor cu continut de sulfati; cimenturi pentru sonde; cimenturi aditivitate; cimenturi albe sau colorate;

Cimentul Portland

Este un ciment realizat din 95-100% clincher Portland si 0-5% componente auxiliare minore. Intrucat liantul obtinut seamana dupa intarire cu piatra de calcar de pe insula Portland, acest ciment a primit numele de Ciment Portland;

Cintru

(Constr.) a. Partea concava a unei bolti. b. Cofrajul pe care se zideste sau pe care se toarna o bolta;

Clincherul Portland

Se obtine prin arderea in cuptoare rotative pana la 1450°C a unui amestec de materii prime pregatite si dozate in prealabil (calcare, marne, argile, loessuri etc.). Clincherul la iesirea din cuptor este racit rapid si stocat, fiind apoi folosit ca si componenta principala la producerea cimentului;

Cioc

(Constr.) Indoitura executata la capetele barelor de otel, folosite la armarea betonului, pentru a asigura ancorarea armaturilor in masa acestuia;

Circuitul agricol

Ansamblul terenurilor destinate productiei agricole;

Cleste

Dispozitiv de solidarizare a pieselor unei sarpanțe format din doi dulapi ce prind între ei piesele ce trebuie legate, termen echivalent moaza;

Clisa

(Constr.) Pamant argilos, unsuros, de culoare albicioasa, cenusie sau galbuie, uneori rosietica, si care, in combinatie cu apa, formeaza o pasta cleioasa cu diferite intrebuintari, cum sint: fabricarea oalelor, a caramizilor etc. In mediul rural este folosit la constructia caselor de pamant, ca mortar pentru peretii, tencuieli, lipituri;

Coama

Partea de deasupra, orizontala, a unui zid. Linie de intersectie (orizontala sau oblica) a doua versante de acoperis;

Coeficient de utilizare a terenului

(CUT) Reprezinta raportul dintre suprafata (aria) construita desfasurata si suprafata parcelei;

Cofraj

Tipar realizat din lemn, metal sau alt material potrivit, destinat turnarii elementelor din beton armat;

Cofraj pierdut

Cofraj care ramane inglobat in masa betonului armat. Termen echivalent: cofraj mort.

Colmatare

Astuparea porilor unui material poros cu particule fine purtate in suspensie de fluidele ce-l strabat.

Coloana

1. Stalp, in general de forma cilindrica, construit din piatra, lemn, metal, marmura etc., destinat sa sustina o parte dintr-un edificiu. 2. Denumire data in documentatia tehnica pentru instalatii, conductelor verticale.

Colonade

Ansamblu de coloane dispuse într-unul sau mai multe siruri, formând, în cadrul unui edificiu, un peron ori o galerie sau fiind constituit dintr-o unitate independenta cu rol decorativ;

Colonie de serviciu

(Urb.) Asezare omeneasca dependenta de o intreprindere industrială ape care o deservește, si care are un numar mic de locuitori care alcatuiesc personalul de interventie;

Comasare

(Urb.) Totalitatea operatiilor tehnice, economice si juridice care au drept scop gruparea unui numar de parcele mici, de forme neregulate sau neeconomice din punct de vedere constructiv, apartinand unor proprietari diferiti, in vederea unei repaerelari rationale si a unor imbunatatiri de ordin public (rectificari, deschideri sau largiri de strazi; crearea de spatii plantate etc.) dupa un program urbanistic;

Comisia de Acorduri Unice

Comisie ce functioneaza in cadrul primariilor, in subordinea arhitectului sef, compusa din specialisti provenind din structura proprie a aparatului administratiei publice locale;

Compactare

Operatie de micșorare a porozitatii unui sistem granular prin batere, vibrare sau compresare;

Compactarea betonului

Este o operatie importanta din tehnologia betonului, prin care se urmareste o umplere completa a cofrajelor, o reducere a spatiilor dintre granule si eliminarea partiala a aerului;

Comprimare

Procesul de micșorare a volumului unui corp, prin supunerea lui la actiunea unor forte exterioare;

Contract "la cheie"

Este cel mai complex contract care se incheie între investitor si un contractant (antreprenor general), in scopul realizarii complete a unei investitii publice, inclusiv punerea in functiune a acesteia;

Contrafisa

Bara de lemn in plan vertical si inclinata la un unghi de 45°, folosita pentru a transmite forte de la o piesa orizontala (grinda, pana de acoperis) la o piesa verticala (pop, stalp), in vederea reducerii deschiderii piesei orizontale si pentru a asigura neformabilitatea sistemului;

Contrafort

(Constr.) Masiv de zidarie sau de beton, cu sectiunea orizontala dreptunghiulara care face corp comun cu un zid, pe care il ingroasa din loc in loc, pentru ca acesta sa reziste la impingeri orizontale la care zidul simplu nu ar rezista. De obicei, are o inaltime mai mica decat zidul;

Contraplacaj

Semifabricat din lemn, obtinut prin incleierea unui numar impar de foi de furnir, fibrele unui strat fiind orientate la un unghi de 90° in raport cu cele ale straturilor cu care vin in contact. Este caracterizat prin nedeformabilitate la variatiile de umiditate si prin buna comportare din punct de vedere mecanic. Termen echivalent: placaj;

Contratreapta

Denumire data planului vertical sau inclinat ce leaga doua trepte;

Contravantuire

Asigurare a stabilitatii (rigiditatii) unui sistem alcatuit din bare, prin introducerea de legaturi diagonale;

Convectoir

Aparat incalzitor format dintr-o sursa de caldura (una sau mai multe tevi cu aripi care circula abur sau apa calda, una sau mai multe rezistente electrice etc.) cuprinsa între doi pereti din metal sau alt material rezistent si stabil la caldura, a carui functionare se bazeaza pe activarea miscarii aerului incalzit in contact cu sursa de caldura (convectie);

Cornier

Denumire data barelor din otel profilate prin laminare avand sectiunea in forma literei L cu brate egale sau inegale;

Concasor

Masina folosita la sfaramarea rocilor si minereurilor;

Condens

Trecerea unei substante din stare gazoasa in stare lichida, prin racire;

Conducta

1. teava destinata transportului unui fluid. 2. Denumire utilizata, in documentatia tehnica pentru instalatii, la conductele orizontale;

Conductor arhitect

Absolvent cu diploma eliberata de institutii de invatamant superior de arhitectura acreditate de statul roman, cu durata studiilor de minimum 3 ani;

Consola

1. Element arhitectural de lemn, beton armat etc., folosit la sprijinirea unei cornise, a unui balcon etc. 2. Element de constructie care iese cu unul dintre capete în afara punctului de reazem, având rolul de a suporta o sarcina pe latura orizontala superioara. 3. Mobila în forma de policioara sau de masuta rezemata de perete si pe care se asaza vase, statuete etc;

Constructie

Cladire executata din zidarie, lemn, metal, beton etc., pe baza unui proiect, care serveste la adăpostirea oamenilor, animalelor, obiectelor etc.; spec. casa, edificiu, cladire.

Constructivism

Curent artistic aparut dupa primul razboi mondial, care concepe realitatea într-o viziune de forme geometrice (uneori abstractioniste) si care lupta pentru puritatea si simplitatea liniilor.

CONTAINER

Ambalaj în forma de rame, lazi etc. care serveste la transportul materialelor sau al produselor.

Coronament

1. Ornament terminal situat la partea superioara a unei cladiri, a unei porti etc. 2. Partea superioara, de obicei ornata, a unui edificiu;

Cornise

Partea superioara, iesita în afara si ornamentata, a zidului unei constructii, având rolul de a sprijini acoperisul si de a împiedica scurgerea apei de ploaie pe fata cladirilor. 2. Mula proeminenta care înconjoara un antablament, o mobila etc., având rol decorativ. 3. Drum paralel cu curbele de nivel pe marginea superioara a unei pante abrupte, a unei faleze etc;

Cos

Canal îngust, izolat sau facut în zid si trecut prin acoperisul unei case, prin care iese fumul de la soba, de la vatra etc.; horn, hodgeac. Conducta verticala folosita la evacuarea gazelor de ardere dintr-o instalatie de incalzire cu focar;

Cosoroaba

Piesa din lemn de dimensiunile unei grinzi sau unei rigle asezata orizontal deasupra peretilor unei case, în lungul acoperisului, pentru a sustine capriorii;

Cota

Valoare a unei masuratori, marcat potrivit unei anumite ordini;

Cota de nivel

Distanța dintre un punct si un plan de referinta: cota varfului unui munte in raport cu nivelul marii, cota pardoselii unui etaj in raport cu nivelul pardoselii finite a parterului.

CULA, cule

1. Cladire în forma de turn, cu baza dreptunghiulara (care servea, în trecut, si ca loc de aparare). 2. (Înv.) Turn circular; cupola, bolta. ? Turn boltit în palatul domnesc, în care se pastra vistieria; p. ext. vistierie, tezaur. 3. (Înv.) Beci boltit; subterana

Cremon

(Constr.) Dispozitiv metalic care serveste la inchiderea unei ferestre sau a unei usi pe care este fixat. Este alcătuit din doua vergele in prelungire, care, prin rotirea sau oscilarea unui maner, se deplaseaza, in acelasi timp, in sensuri opuse, cu cativa centimetri in lungul lor, patrundand in partea de sus si de jos a tocului usii sau al ferestrei;

Criblura

Este un material granular, colturos si rugos provenit din dubla concasare si ciuruire a rocilor magmatice negelive, bazice, la care bitumul adera bine (bazalt, porfir, calcar, granit) care are rolul de a da amestecuri greu lucrabile, contribuind la buna comportare a betonului la sollicitari statice;

Cuart

Cuart. Bioxid de siliciu natural in forma cristalina;

Cuartal

(Arh.) Suprafata de teren, destinata cladirilor, facand parte dintr-o asezare urbana si marginita pe toate laturile de artere de circulatie sau pe o latura de un element natural (curs de apa, plantatie etc.);

Culee

(Constr.) Fiecare dintre cele doua picioare de pa maluri ale unui pod, care constituie reazemele extreme ale acestuia;

Cupola

Element de acoperire boltit al carui intrados este constituit dintr-o suprafata de rotatie cu o axa verticala generata de un arc de cerc, elipsa, parabola cu un traseu astfel ales incat scurgerea eforturilor generate de greutatea proprie si de sarcinile ce incarca cupola sa se produca exclusiv sub forma unor eforturi de compresiune, alcătuieste acoperământul unui dom, a unei turle sau unui mare edificiu;

Curgere lenta

Proprietatea pe care o au materialele solide sau vascoase de a se deforma la actiunea timp indelungat a sollicitarilor mecanice. Deformarea are caracter remanent cu valoare ridicata (dar nepericuloasa din punct de vedere al rezistentei) si variaza atat in raport cu marimea sollicitarii cat si cu durata aplicarii acesteia;

CUT

Prescurtare de la "Coeficient de utilizare a terenului" reprezinta raportul dintre suprafata desfasurata a constructiei si suprafata terenului. Coeficient maxim de utilizare a terenului reprezinta valoarea maxima atinsa in zona respectiva prin regulamentele de urbanism.

Cutat

Indoit dupa un profil format din portiuni drepte ce formeaza unghiuri între ele (tabla cutata, placi cutate din polimeri sintetici);

Cuva

Sistem complex de hidroizolatie, asigurand nu numai protectia impotriva patrunderii apei ci si stabilitatea sistemului fata de presiunea hidrostatica a apei, utilizat la cladirile sau partile de cladire expuse actiunii apelor cu presiune hidrostatica;

Cuzinet

Piesa realizata din materiale rezistente, interpusa între doua elemente de constructie din materiale cu rezistente mecanice mult diferite, cu rolul de a asigura distribuirea uniforma a eforturilor pe o suprafata cat mai mare a elementului din materialul cu rezistenta mai redusa. Se utilizeaza astfel de cuzineti din beton armat între stalpii din beton armat si fundatiile din beton simplu sau in punctele de rezemare ale unor grinzi de beton armat puternic incarcate pe peretii din zidarie de caramida etc;

Cvartal

(Urb.) Suprafata de teren in cadrul unei localitati, delimitate de strazi si destinata, în principal, constructiilor de locuinte. Cvartalele se caracterizeaza prin forma, dimensiunile si modul de folosinta a terenului. În general, aria cvartalelor este de circa 2 si 8 ha;

D

Dala

(Constr.) Placa poligonala (de obicei dreptunghiulara sau patrata), folosita la executarea de pardoseli si la captusirea zidurilor; se confectioneaza din piatra naturala, din produse ceramice, din beton etc;

Dalaj

(Constr.) Ansamblul dalelor care alcătuesc o pardoseala sau un pavaj;

Decantare

Proces de sedimentare a particulelor solide dintr-un fluid incarcat cu suspensii solide, in urma caruia rezulta un material ingrosat depus pe fundul recipientului, deasupra caruia se separa faza lichida, limpede sau purtand inca suspensii fine sau coloidale. Decantarea este folosita ca procedeu de purificare a apei potabile sau industriale, in unele procedee de curatire a argilei de impuritati etc;

Decantor

Recipient folosit (de ex. in statiile de epurare) pentru a permite solidelor dintr-un lichid sa coboare catre suprafata sa inferioara;

Decapare

Operatie de curatare de impuritati de tipul hidrocarbonatilor (grasimi, uleiuri, etc) o suprafata metalica, in vederea unei executiei unei suduri sau lipiri;

Dedurizatoarele

Filtre care au capacitatea de a reduce cantitatea de calciu si magneziu din apa - cele doua elemente stau la baza durtatii apei. Dedurizatoarele sunt in general de doua tipuri: magnetice si cu rasini. Primele pot fi folosite si pentru sursa de apa potabila spre deosebire de cele cu rasini care sunt folosite exclusiv pentru dedurizarea apei folosite la uzul menajer (masini de spalat, centrale termice etc);

Deformatie

Deplasarea raportata la unitate de lungime; Deformatia unghiulara - masura schimbarii marimii unghiului drept a unui element infinitesimal cu forma initiala rectangulara; Deformatiile se mai numesc si deplasari specifice si reprezinta corespondentul infinitesimal al deplasarii (marime finita);

Deformatie plastica

Deformatie care nu se anuleaza atunci cand incarcarea inceteaza (se mai numeste si deformatie remanenta);

Deformatie elastica

Deformatie care se anuleaza atunci cand incarcarea inceteaza;

Demisol

Nivel al unei cladiri a carui pardoseala se gaseste sub nivelul trotuarului, si minim o treime din volumul sau se afla deasupra solului;

Densificare

Tratament prin presiune, asociata uneori si cu impregnarea cu rasini sintetice in urma caruia lemnul devine mai compact si mai rezistent din punct de vedere mecanic iar densitatea lui creste;

Demolare

Actiunea de a demola si rezultatul ei;

Dependinta

(Arh.) Incapere, grup de incaperi sau constructii accesorii la o cladire principala;

Design

1. Domeniu multidisciplinar interesat de ansamblul factorilor (social-economici, functionali, tehnici, ergonomici, estetici etc.) care contribuie la aspectul si calitatea produsului de mare serie. 2. Aspect exterior, fel in care se prezinta un lucru (din punct de vedere estetic). 3. Disciplina care urmareste armonizarea mediului uman, incepand de la conceperea obiectelor uzuale pana la urbanism si amenajarea peisajului;

Detalii de executie (DDE/DE)

Faza ultima a unui proiect in care sunt definite in detaliu toate elementele tehnice ale unei constructii. Este strict necesara atunci cand exista elemente constructive cu forme, dimensiuni si imbinari neuzuale si cand trebuie sa existe un dosar tehnico-economic complet al investitiei;

Deviz

Document cu caracter economic in proiectarea constructiilor care stabileste valoarea de investitie a constructiei pe baza antemasuratorilor, a indicatorilor de deviz si a preturilor actualizate ale materialelor si manoperei;

Dezumidificatorul

Este un aparat folosit pentru reglarea umiditatii relative dintr-o incapere, prin eliminarea excesului de umezeala;

Diafragma

Element structural de rigidizare a constructiilor avand grosimea extrem de mica in raport cu celelalte dimensiuni (14-20-30 cm), reprezentat de o placa plana verticala sau un planseu;

Diblu

Piesa din lemn sau din material plastic, inglobata in beton sau in mortar pentru a permite fixarea cu suruburi pentru lemn sau chiar cu cuie a unor elemente de constructie, finisaj sau instalatii;

Diriginte de santier

Specialist in domeniul constructiilor abilitat prin lege sa supravegheze buna desfasurare a lucrarilor de construire si sa garanteze respectarea prevederilor documentatiei tehnice a constructiei. El este atestat ca atare de catre ministerul de resort (Ministerul lucrarilor publice). Dirigintele de santier reprezinta interesele beneficiarului in raport cu constructorul si proiectantul si trebuie sa fie independent fata de cei din urma;

Distantieri

Prin distantieri (suporti) se inteleg toate mijloacele folosite, executate din beton, otel, masa plastica sau alte materiale, care asigura pozitia armaturii la cotele prevazute in proiect in timpul betonarii prin fixarea distantei dintre cofraj si armatura, distanta care se numeste acoperirea cu beton;

Dolie

Linia de intersectie a doua versante de acoperis care formeaza intre ele un unghi intrand;

Dom

(Arh.) Acoperis sau bolta, in forma de emisfera, care imbraca o cupola a unui edificiu;

Doric

Ordinul (stilul) doric a fost unul dintre cele trei ordine clasice canonice ale arhitecturii antice grecesti.Stil.Este cel mai simplu si mai vechi dintre ordine grecesti. Coloanele doric nu au baza sprijinindu-se direct pe ultima treapta. Capitellurile doric erau alcatuite dintr-un element numit echinus (de forma unei pernite) si un dreptunghi orizontal numit abacus care sustinea incarcarea elementelor de deasupra;

Dorn

Unealta de otel formata dintr-o tija cilindrica de otel cu o terminatie tronconica, folosita la perforarea tablelor, placilor etc. din metale moi, sau la largirea gaurilor deja practicate cu un alt instrument;

Draglina

(Constr.) Masina de sapat pamantul, care are un brat lung si usor, format dintr-o grinda cu zabrele, la capatul caruia, printr-un cablu, atarna o cupa care este tarata pe sol pentru a fi umpluta cu pamant. De obicei, este montata pe senile;

Drencer

(Inst.) Armatura de stropit folosita in instalatiile de apa pentru stingerea incendiilor, deosebindu-se de sprinklere prin faptul ca nu are dispozitiv automat de inchidere, orificiul de stropire ramanand in permanenta deschis, limitand prin perdeaua de apa creata posibilitatile de intindere a incendiilor si realizand protectia unor elemente de constructii;

Drum de servitute

Cale de acces auto si pietonala pe care proprietarul o cedeaza spre comuna folosinta proprietarilor aflati dincolo de proprietatea sa si care nu dispun de o alta cale de acces terestru la proprietate;

Dulap

Piesa de cherestea cu grosimea intre 30 si 50 mm si cu latimea mai mare decat dublul grosimii dar nu mai mica de 100 mm.

Dulgherie

(Constr.) Mestesugul executarii din piese de lemn, dupa prelucrarea lor in atelier sau fara aceasta, de constructii (case, poduri etc.), de elemente de constructie (sarpanite, ferme, scari etc.) sau de constructii auxiliare (schele, cofraje, cindre, sprijiniri etc.). Finisajul acestor lucrari nu este dus atat de departe ca in tamplarie;

Dulie

Piesa-suport prin care se fixeaza si totodata se face racordarea la retea a lampilor (becurilor) electrice;

Durata executarii lucrarilor

Timpul fizic maxim necesar pentru realizarea efectiva a lucrarilor de constructii autorizate;

Dusumea

(Constr.) Pardoseala de scanduri batute strans una langa alta, sau imbinate cu lamba si uluc, e de obicei geluita pe fata aparenta;

Dusumea oarba

(Constr.) Pardoseala de scanduri batute la mica distanta una de alta, care constituie stratul de suport pentru stratul superior al pardoselii (parchet sau dusumea obisnuita);

Ecarisare

Operatie de fasonare manuala a lemnului prin cioplire sau prin taiere longitudinala cu ferastraul de mana cu scopul de a obtine piese de sectiune dreptunghiulara. Prin generalizare: operatia de a aduce lemnul la forma prismatica;

Ecran de etansare

(Constr.) Element de constructie care se aseaza pe paramentul amonte al barajelor de anrocamente, de zidarie uscata sau de pamant, uneori si la diguri, pentru a realiza etanseitatea paramentului. Se executa din material impermeabil (argila, beton, metal etc.);

Ecruisare

Modificare a proprietatilor fizico-mecanice ale unui metal ca urmare a unei prelucrari prin deformare plastica ce-i modifica structura cristalina; ca rezultat al ecruizarii, metalul astfel tratat sufera sub sarcina deformari mai mici decat in cazul metalului neecruisat;

Edicul

Constructie mica, izolata, situata intr-un spatiu public: chiosc de difuzare a presei, stalp de afisaj, adapost in statiile de transport in comun etc;

Edificiu

Termenul este folosit pentru cladirile importante: cladiri cu functiune politico-administrativa, de cultura, de invatamant etc;

Edilitar

Privitor la administratia sau la lucrarile de folos public ale unui oras;

Elevatia

1. Elevatia este reprezentarea grafica, la scara, a fetelor verticale exterioare ale unei constructii, ale unei masini etc. 2. Elevatia este parte a unui element masiv de pod aflat deasupra terenului;

Eloxare

Oxidare electronica a obiectelor din aluminiu si aliaje de aluminiu, avand ca efect formarea pe suprafata acestora a unui strat de oxizi omogen, aderent si rezistent din punct de vedere mecanic si chimic in functie de conditiile de desfasurare a acestui proces, precum si de unele tratamente ulterioare, acest strat de oxizi poate avea grosimi si culori diferite;

Email

Suspensie de pigmenti in diferite lacuri, cu sau fara adaos de materiale de umplutura, care dupa intarire dau pelicule colorate si opace, rezistente la actiuni exterioare;

Emisivitate

Cantitatea de caldura sau energie emisa de o suprafata (de exemplu un geam termopan) comparata cu caldura sau energia emisa de o alta suprafata (de exemplu un geam simplu) la aceiasi temperatura;

Epoxidice

Grup de rasini sintetice utilizate indeosebi in domeniul lacurilor si a adezivilor de inalta rezistenta, utilizate intre altele si la repararea prin injectare sau lipire a elementelor de constructie din beton sau din alte pietre naturale sau artificiale;

Esafodaj

Constructie provizorie alcatuita din bare din lemn sau din metal solidarizate intre ele pentru a forma un sistem rigid destinat sa sustina parti dintr-o constructie in timpul executiei acesteia sau sa sustina dispozitivele auxiliare necesare executarii acesteia: cofraje, cintre, utilaje de santier etc;

Escalator

(Constr.) Scara rulanta ;

Etaj

Spatiu util al unei cladiri, cuprins intre doua plansee, de regula, se da denumirea de etaj spatiilor de acest fel situate deasupra celui aflat la nivelul solului, care capata denumirea de parter si exceptandu-le pe cele cuprinse in gabaritul acoperisurilor, care capata denumirea de mansarda. Termen echivalent: Cat; trebuie observat ca termenul cat poate fi folosit si pentru parter, mansarda, demisol etc. pentru care termenul etaj nu este de regula utilizat;

Etrier

Element de armare transversala a stalpilor si grinzilor din beton armat, constituit dintr-o bara de otel rotund subtire indoita dupa un contur deschis sau inchis. Contribuie atat la mentinerea in pozitia corecta a armaturilor longitudinale cat si la preluarea unor categorii de eforturi ce apar in piesele aflate sub sarcina (forfecari etc.);

Evaluarea imobiliara

Este procesul de stabilirea a valorii unei proprietati in urma unei expertize;

Expandat

Care a suferit marire de volum printr-un proces intern de degajare de gaze sau de destramare a tesuturilor: polistiren expandat, pluta expandata etc;

Expert tehnic

Specialist cu foarte multa experienta in domeniul sau de activitate, atestat ca expert tehnic de calitate de catre Ministerul de resort. In cazul constructiilor expertii sunt atestati de catre Ministerul lucrarilor publice si sunt profilati pe specialitati astfel: structura de rezistenta, instalatii, incendiu etc.

Expertiza tehnica

Cercetare facuta de catre un expert tehnic in care se analizeaza calitativ obiectul supus expertizei si influenta sa asupra elementelor sau ansamblurilor constructive adiacente. Constatările sunt consemnate intr-un raport de expertiza. O astfel de Expertiza Tehnica este necesara pentru lucrari de alipire la calcan, extindere, supraetajare, recompartimentare, desfiintare etc;

Extravilan

(Urb.) Teritoriul imediat inconjurator intravilanului unei localitati, depedent administrativ de ea. Aria extravilanului este, in general, proportionala cu aceea a localitatii, astfel incat sa cuprinda anumite elemente de deservire ale acesteia, care trebuie plasate in afara (industrii nocive, instalatii ale transporturilor exterioare, instalatii de alimentare cu apa, parcuri si paduri de agrement, sere si pepiniere, case de odihna sau colonii de vile, sanatorii etc.), cum si zona agricola de aprovizionare imediata;

Extrudare

Formare prin impingerea materialului cu presiune printr-o deschidere de forma adecvata prin care iese produsul avand un profil fara sfarsit urmand ca printr-un procedeu aplicat ulterior (de taiere) sa se asigure lungimea finita a produsului – caramizi, tigle, profile, tevi etc.);

Extrudat

Care a suferit procedeul tehnologic de extrudare;

Fatada

Reprezinta partile exterioare verticale ale unei cladiri. Fatada principala este fatada aflata inspre strada sau fatada unde se gaseste intrarea principala in cladire;

Faianta

Material ceramic poros, glazurat, folosit sub forma unor placi destinate incaperilor umede, se monteaza pe pereti;

Fasonare

Ansamblu de operatii efectuate in vederea prelucrarii materialelor brute (lemn, roca);

Feronerie

Denumire data productiei mestesugaresti ce are ca obiect realizarea pieselor metalice, indeosebi din otel, folosite in scop utilitar sau decorativ, in interiorul sau exteriorul cladirilor: grile de ferestre, lampadare, parapete de balcoane etc. Totalitatea accesoriilor metalice ale ferestrelor si usilor: balamale, broaste, manere de manevrare etc;

Feston

(Arh.) Element decorativ arhitectonic, pictat sau in relief, cu forme diferite, de cele mai multe ori ondulate, alcatuit din motive geometrice sau florale, inlantuite si impletite intre ele;

Feder

Mica proeminenta prevazuta in lungul muchiei unei piese de lemn sau de metal, care intra in canelura corespunzatoare (nut) a altei piese pentru a asigura o imbinare perfecta. Imbinarea poarta numele de imbinare nut si feder;

Ferma

Element al structurii de rezistenta al unui acoperis, format din bare constituite intr-un sistem triangulat, nedeformabil si rezistent pentru a permite rezemarea numai pe extremitati, fara puncte de sprijin intermediare. Fermele se pot executa din lemn, otel, beton armat etc.;

Fereastră

Deschizatura de forma regulata lasata in peretele unei cladiri, al unui vehicul etc. pentru a permite sa intre aerul si lumina; ansamblu format dintr-un cadru fix si din cercevele in care se fixeaza geamuri, montat in deschizatura amintita; ansamblu format de aceasta deschizatura, impreuna cu cercevele care o incadreaza si cu geamul fixat in cercevele;

Fibra de sticla

Este o sticla care se prezinta sub forma de fibre fine, care se realizeaza din sticla in stare topita. Fibrele de sticla se folosesc ca si cabluri de transmisie in telecomunicatie, ca fibre textile, sau materiale termo si fono-izolante. Ele constituie una dintre cele mai importante materiale de constructie rezistente la actiuni a variatiilor de temperatura, actiunea de imbatranire a materialelor sau actiunile unor substante chimice agresive

Fier forjat

Otel deformat plastic la cald sau rece, la presa sau cu ajutorul unui ciocan, pentru a obtine diferite forme intrebuintate in ornamentatie. Aplicatii ale fierului forjat: balustrade pentru scari, balcoane si terase, garduri si porti, piese de mobilier, diverse obiecte decorative;

Fiabilitate

1. Totalitatea calitatilor unui sistem tehnic care determina capacitatea acestuia de a functiona fara defectiuni intr-un interval de timp in anumite conditii date. 2. Marime care caracterizeaza siguranta in functionare a unui sistem tehnic in conformitate cu normele prescrise. 3. siguranta in exploatare;

Filet

Nervura elicoidala cu profil transversal constant, executata pe fata exterioara sau cea interioara a unei suprafete cilindrice sau conice, pentru a servi la asamblarea prin insurubare. Termen echivalent: ghevint, ghivent;

Finisa

A executat ultimele operatii asupra unui produs sau a unei lucrari, pentru a le da forma sau aspectul definitiv;

Firida

(Constr.) Nisa, adancitura facuta in grosimea unui zid. Serves la plasarea de dulapuri, de corpuri, de radiator, de obiecte ornamentale etc.;

Fisa tehnica aviz

Fisele tehnice sunt actele cuprinzand elementele de aviz necesare in vederea emiterii acordului unic pe baza carora se elibereaza avizul administratorilor/furnizorilor de utilitati precum si a institutiilor descentralizate. Ele se completeaza cu datele proiectului si in conformitate cu cerintele fiecarui avizator;

Fiting

Denumire data elementelor de racordare a conductelor de instalatii: coturi, racorduri in T, reductii, mufe, nipluri, busoane etc.;

Flambaj

Fenomen cu caracter distructiv ce apare ca efect al solicitarii la compresiune a unor piese cu o grosime mica in raport cu lungimea acestora. Flambajul se concretizeaza ca o deformare transversala cu o geometrie mai simpla sau mai complicata

Flotare

Procedeu de reducere a duratei uscarii lemnului prin tinerea lui, un timp, in imersiune in apa. Prin flotare, seva din tesutul lemnos este inlocuita, prin osmoza, cu apa curata, a carei evacuare in timpul procesului de uscare se va face mai lesnicios decat a sevei;

Fluat

Substanta folosita pentru impermeabilizarea si protejarea contra celor mai multi agenti chimici a suprafetelor unor materiale de constructie (pietre calcaroase, tencuieli, beton etc.). Fluati mai constituie si componentul principal al unor solutii pentru protectia lemnului.

Fluatizare

Aplicarea peste unele materiale sau peste unele elemente de constructie a unei solutii de fluat in apa, cu scopul de a le proteja contra actiunii a numerosi agenti chimici (de ex. in fabrici) si a agentilor atmosferici, sau cu scopul de a le impermeabiliza.

Foaie de usa

Canat de usa, panou mobil al unei usi, fixat de toc prin balamale sau prin pivoti.

Freza

A prelucra prin aschiere un material cu freza. Masina de frezat = masina-unealta destinata prelucrarii prin aschiere a suprafetelor plane sau profilate ale pieselor cu ajutorul unei scule aschietoare

Fundatie

Element sau ansamblu de elemente de constructie care serveste ca suport sau ca baza de sustinere a unei constructii, a unui utilaj, a unei masini etc.; fundament, baza, temelie. 2. Strat de teren natural pe care se sprijina o constructie cu o baza foarte mare.

FORAJ

Ansamblul operatiilor care se efectueaza pentru a construi o sonda; forare. 2. Ansamblul operatiilor de farâmare sau de aschiere a rocilor din pragul gaurii de sonda, care se executa in vederea adâncirii acesteia. 3.(Rar) Gaura de sonda.

Forja

Este o instalatie utilizata la incalzirea metalelor in vederea prelucrarii acestora prin deformare plastica.

Forma si dimensiuni minime

Reprezinta elementele care caracterizeaza terenul din punct de vedere urbanistic si care limiteaza posibilitatea utilizarii acestuia in scopul amplasarii unei constructii. Suprafata minima - 150 mp Deschiderea minima - 9 m

Fosa septica

Rezervor subteran pentru depozitarea apelor uzate, cu posibilitate de golire prin absorbtie (vidanjare) si care nu permite apelor uzate sa se scurga in sol. Termen echivalent: fosa vidanjabila.

Fotovoltaic

Cuvantul "fotovoltaic" este format din cuvantul grecesc pentru lumina si din numele fizicianului Alessandro Volta. acest cuvânt desemneaza transformarea directa a luminii solare in energie electrica prin intermediul celulelor solare. Celulele solare se compun din doua straturi electrice incarcate diferit: intr-un strat exista o lipsa de electroni liberi, iar in celalalt strat un surplus. Indata ce energia luminii intalneste celula, se produce o tensiune electrica. La racordul unui utilizator, acesta beneficiaza de curent electric. Cu cat mai multe celule solare compun modulele fotovoltaice, cu atat mai mare va fi randamentul instalatiei. Curentul continuu produs va fi transformat in curent alternativ cu ajutorul unui transformator si apoi va fi inmagazinat in retea electrica nationala.

Friza

1. In arhitectura clasica, friza este parte componenta a antablamentului, cuprinsa între arhitrava si cornisa, de obicei împodobita cu picturi, basoreliefuri, caneluri. 2. Ornament in forma de banda orizontala cu picturi sau reliefuri in jurul unui vas, al unei sali, al unui sarcofag, etc. 3. Piesa îngusta de cherestea, folosita la fabricarea lamelor de parchet, a chenarelor de usi, a lambriurilor. 4. Chenar care înconjoara o pardoseala de parchet in lungul peretilor, facut din piese mai mari decât lamele parchetului. 5. Rama masiva de lemn in care se prind tablile unei usi.

Freta

Bara sau cablu din otel, inglobat in sau aflat la suprafata unei structuri, care are rol de confinare (strangere, continere) a materialului aflat in volumul circumscris; 2. Bara elicoidala continua din otel beton. Se foloseste in general la betonul armat si precomprimat.

Fretare

Armarea unei piese din beton armat supuse la compresiune, cu inele sudate sau cu o bara elicoidala continua din otel beton (freta). Capacitatea portanta a pieselor din beton armat fretate mult in raport cu cea a pieselor armate in mod obisnuit, datorita opunerii fretei la deformarea transversala la compresiune.

Friabilitate

Capacitatea unui material de a se sfarama cu usurinta.

Frontispiciu

Partea superioara a fatadei principale a unui edificiu,sau,prin extensiune,intreaga fatada principala.

Fronton

Element de arhitectura, de obicei de forma curba sau triunghiulara, deasupra intrarii unui edificiu.

Furnir

Semifabricat din lemn ce se prezinta sub forma unei foi cu grosimea de 0,7 / 2 mm

Furura

Piesa destinata sa umple spatiul dintre elementele solidarizate si care spre deosebire de acestea, nu are rolul de a spori rezistenta. Se executa, in general, din acelasi material ca al elementelor solidarizate (lemn, metal etc.) si reprezinta un consum suplimentar, neutil.

Gabarit de cladire

Contur in interiorul caruia trebuie sa se inscrie, conform prescriptiilor autoritatilor, sectiunea perpendiculara pe fatada unei cladiri.

GARD

Constructie de lemn, de metal, de zidarie etc. care imprejmuiește o curte, un teren, o gradina etc

Geam

Placa de sticla care se fixeaza în pervazurile (ori cercevelele) ferestrelor sau ale usilor si care permite sa strabata lumina în interiorul unei încăperi.

Geamul colorat termoabsorbant

Este un geam tras din masa de sticla, in care s-au agaugat oxizi metalici (de Co, Ni, Fe) care confera geamurilor proprietati absorbante (pana la 75%) de radiatii calorice si luminoase, folosite la ferestrele cladirilor expuse insoririi excesive.

Geamuri

Produse sub forma de foi sau placi obtinute din sticla topita prin tragere sau turnare si laminare.

Geamurile ornamentale

Se obtin prin turnarea pe o placa metalica a masei de sticla care apoi se valtuiește cu un rulou cu model decorativ in relief.

Geluire

Prelucrarea cu rindea. Termen echivalent: rindeluire.

Geodezic

Structura formata dintr-o retea de bare din lemn sau din metal, inscrisa intr-un gabarit sferic constituind sistemul de rezistenta al unei constructii cu destinatii variate: pavilioane de expozitie, adaposturi pentru unele instalatii etc.

Geodezie

Stiinta aplicata care se ocupa cu studiul formei si al dimensiunilor Pamântului, cu tehnica masurarii si a reprezentarii cartografice sau numerice a suprafetei lui.

Geotehnica

Ramura tehnica a geologiei care studiaza procesele geologice si fizico-mecanice ale solurilor (rocilor), a modului de comportare ale acestora in raport cu constructiile in vederea determinarii conditiilor de proiectare si executie a diferitelor lucrari ingineresti, a masurilor necesare pentru asigurarea stabilitatii acestora, precum si pentru punerea in valoare a rocilor utile in vederea folosirii lor in diverse domenii.

Gheremea

Element constructiv inglobat in zidarie in timpul executarii acesteia pentru a permite ulterior fixarea in cuie sau prin suruburi a tocului unei ferestre sau al unei usi. De regula, gheremelele se confectioneaza la dimensiuni si cu forme corelate cu cele ale caramizilor din care este excutata zidaria si sunt facute din lemn, asociat sau nu cu alte materiale (bare de otel, caramizi cu goluri longitudinale, prisme din beton etc.) sau din alte materiale ce pot primi cuie sau suruburi (unele betoane cu agregate vegetale etc.).

Ghips

Sulfat natural de calciu, utilizat ca materie prima pentru fabricarea diferitelor tipuri de ipsos.

Glaf

Element din lemn, piatra, beton mozaicat sau din material plastic folosit la finisarea partii inferioare a golului unei ferestre; de regula, aceasta denumire este rezervata glafului interior al ferestrei, cel exterior fiind curent denumit solbanc.

Glet

Pasta din ipsos (GLET DE IPSOS) sau dintr-un amestec de ipsos si pasta de var (GLET DE VAR, GLET AMERICAN) utilizata ca material de inchidere a porilor (strat de completare) la tencuieli ce urmeaza a fi zugravite.

Gradul de compactare Walz

Reprezinta raportul dintre inaltimea initiala a betonului si inaltimea betonului vibrat pana ce a atins densitatea aparenta maxima. Aceasta determinare se realizeaza la betoanele preparate cu agregate avand granula maxima de 40 mm, de consistenta foarte vartoasa, vartoasa, slab plastica si plastica.

Graficul de executie

Documentul detaliat care se inscrie in termenele intermediare ale graficului general de realizare a investitiei. El precizeaza termenele pentru diferitele faze ale realizarii investitiei, participantii, categoriile de lucrari si etapele interventiei participantilor.

Granit

Roca eruptiva, compusa indeosebi din cuarț, mica si feldspati, formata prin racirea foarte lenta a magnei, racire care a condus la aparitia unor cristale de aceeasi marime sau de marimi apropiate ale celor trei minerale componente, ceea ce confera acestuia proprietati mecanice deosebite.

Greutate moarta

Sarcina reprezentand expresia greutatii proprii a elementelor ce alcatuiesc o constructie.

Gresie

Roca sedimentara foarte dura, formata prin cimentarea nisipurilor cu diverse materiale. Placa de gresie. Element ceramic destinat pardoselilor interioare, confectionat din gresie ceramica glazurata sau nu, de forma patrata sau dreptunghiulara.

Grilaj

Gardulet facut din vergele de fier, din stinghii (încrucisate) de lemn, din plasa de sârma etc., care se monteaza la o fereastră, la o usa, la unele garduri etc.

Grinda

Element al structurii de rezistenta a unei constructii, cu lungime foarte mare in raport cu dimensiunile sale transversale, pozitionat orizontal, care asigura descarcarea sarcinilor din constructie pe elemente structurale verticale (pereti portanti sau stalpi). Este solicitata predominant la incovoiere.

Grinda cu zabrele

Retea planara de bare, conectate in diferite moduri, in asa fel incat, daca anumite restrictii constructive sunt respectate, rezulta eforturi de incovoiere foarte mici in bare si cu un consum mic de material; recomandate la deschideri mari si poduri.

Groapa de fundatie

Gol facut in pamant pentru a permite executarea fundatiei unei cladiri. In cazul fundatiilor din beton sau din beton armat, groapa de fundatie se executa de forma si marimea talpii de fundare pentru a o folosi ca si cofraj la turnarea fundatiei.

Grund

Strat fluid si aderent al unei lucrari de vopsitorie, ce se aplica pe suportul bine curatat pentru a crea legatura dintre acesta din urma si urmatoarele straturi ale vopsitoriei. Strat de mortar de tencuiala ce se aplica pe zidarie urmand a constitui suportul stratului vizibil de 'tinci'.

Guseu

Placa de otel care serveste la prinderea barelor ce se unesc intr-un nod al unei grinzi.

Hala

Cladire amenajata, cu instalatiile necesare, unde se vând alimente (îndeosebi carne); piata acoperita. Sala de dimensiuni foarte mari, amenajata ca atelier în fabrici, ca sala pentru manifestatii sportive, culturale, pentru expozitii etc.

Hidrant

Dispozitiv la conductele de distributie a apei sub presiune, care permite deschiderea si închiderea unuia sau a mai multor furtunuri în acelasi timp.

Hidroizola

A izola pentru a împiedica sau reduce infiltrarea sau orice alta actiune a apei asupra unei constructii.

Hidrotehnic

Ramura a tehnicii care se ocupa cu folosirea apei si cu proiectarea si executarea lucrarilor de folosire a apei, a energiei hidraulice si a lucrarilor de prevenire a distrugerilor provocate de ape. Privitor la hidrotehnica care apartine hidrotehnicii.

Hidrofor

Instalatie utilizata in cazurile in care reseaua de alimentare cu apa a orasului nu are suficienta presiune pentru a ridica apa la etajele superioare ale cladirilor; presiunea necesara impingerii apei dintr-un rezervor pana la inaltimea dorita se face cu ajutorul aerului comprimat.

Hidrofugare

Tratare in vederea insensibilizarii la actiunea apei.

Higrometru

Aparat pentru masurarea umiditatii aerului atmosferic.

Humus

Strat superficial al solului, cuprinzand in mare proportie produse de descompunere rezultate din desfasurarea vegetatiei plantelor.

Ignifuga

A acoperi sau a impregna un material combustibil (în special lemnos sau textil) cu materiale ignifuge, pentru a-l proteja contra actiunii focului si a-i mari rezistenta la ardere.

Igrasie

Umezire persistenta a peretilor unei cladiri ca urmare a retinerii umezelii in porii materialului din care acesti pereti sunt construiti. Igrasia poate avea drept cauze: proasta izolare impotriva umezelii din sol, realizarea zidariei din materiale higroscopice, darea in folosinta a unor spatii pentru activitati producatoare de umiditate (spalatorii, grupuri sanitare etc.) inainte de uscarea deplina a zidariei si betoanelor, proasta ventilare si proasta incalzire a spatiilor locuite pe timp de iarna etc.

Imobil

Constructie pentru locuit (cu mai multe etaje); cladire; casa.

Imprejmuire

Sunt constructie definitiva sau provizorie, cu rolul de a delimita suprafete, arii sau parcele asupra carora exista forme de proprietate, executate pentru protectie impotriva intruziunilor, realizate din diferite materiale - beton, caramida, piatra, lemn, metal, inclusiv sarma ghimpata întinsa pe bulumaci, ori prin plantatii specifice.

Inaltimea maxima a cladirilor - H.max.

Exprima in metri si numar de niveluri conventionale inaltimea maxima admisa in planul fatadei, masurata intre teren (in situatia anterioara lucrarilor de terasament) si cornise sau limita superioara a parapetului terasei.

Incapere

Spatiu inchis dintr-o cladire limitat (in parte sau in intregime) de pereti, pardoseala si tavan.

Incarcare

Ansamblul fortelor si actiunilor exterioare care solicita un sistem la un moment dat.

Incastrare

Mod de legatura sau de rezemare a doua corpuri solide prin cuprinderea unuia in celalalt astfel incat sa fie impiedicata miscarea lor separata.

Incinta

Spatiu (mare) inchis in interiorul unei constructii.

Indicatoare de norme de deviz

Recomandari sub forma de norme orientative republicane care permit evaluarea resursele necesare, a consumurilor specifice de materiale, manopera si utilaje pentru lucrari din ramura constructiilor. Ele sunt grupate pe categorii de lucrari: C - constructii, RpC - reparatii in constructii, I - instalatii incalzire, Iz - izolatii etc.

îNDIGUI

A margini o apa sau a înconjura o suprafata cu diguri, a zagazui.

Infrastructura

Parte a unei constructii situata in pamant (la cladiri se include planseul peste subsol).

Inspectoratul de Stat in Constructii

Organism al statului care are menirea de a exercita controlul statului cu privire la aplicarea prevederilor legale in domeniul calitatii constructiilor pe raza sa de actiune.

Instalatie

Ansamblul de constructii, aparate, masini, dispozitive, retele de legatura ale acestora etc. care asigura realizarea conditiile de confort, comunicare si securitate in cladire: instalatia electrica, instalatia de alimentare cu apa, instalatia de incalzire, instalatia de telefonie, internet, tv, supraveghere, stingere incendii, alarma etc.

Instalatia de incalzire

Sisteme de echipare termica a cladirilor asigurand incalzirea incaperilor cu ajutorul caldurii primite dintr-un sistem de alimentare cu caldura oraseneasca (TERMOFICARE), al caldurii produse local intr-o centrala termica sau al aceleia produse chiar in incaperile care trebuiesc incalzite.

Instalatii electrice

Sistem de echipare a cladirilor care asigura distributia energiei electrice necesare iluminatului artificial si functionarii aparaturii si utilajelor electrice.

Instalatii electrice de curenti slabi

Sistem de echipare tehnica a cladirilor care asigura diferite functiuni (telefonie, internet, tv, supraveghere video, stingere incendii, avertizare acustica sau luminoasa etc.) cu ajutorul unor echipamente ce functioneaza cu ajutorul curentului electric de tensiune redusa (pana la 24 volti).

Instalatii electrice de forta

Sistem de echipare tehnica a cladirilor ce asigura distributia curentului electric trifazic (de forta) necesar actionarii unor masini sau echipamente electrice: pompe, motoare, aeroterme, utilaje tehnologice etc.

Instalatii sanitare

Ansamblul instalatiilor de alimentare cu apa si evacuare a apelor uzate.

Instalatii termice

Vezi instalatii de incalzire

Intrados

Denumire data partii de dedesubt, concave, a unui arc, a unei cupole etc. 2. Denumire data partii de dedesubt a unei scari, a unei grinzi, a unei placi, a unui planseu etc.

Invelitoare

Stratul de material hidroizolant care asigura protectia partii superioare a cladirilor impotriva apelor meteorice (ploaie, zapada).Invelitoarea poate fi orizontala (terasa circulabila sau nu) sau inclinata (in pante).

Investitor

Persoana fizica sau juridica ce finanteaza si realizeaza investitii noi sau investitii la constructiile existente. El contracteaza cu un antreprenor realizarea investitiei.

Ipsos

Denumire data unui grup de lianti obisnuiti prin deshidratarea sulfatului natural de calciu dehidratat (GHIPS). Se disting ipsosurile de constructii, stucatura si modelaj, cu priza rapida, obtinute prin arderea ghipsului la temperaturi de 180...300 °C, cimentul de anhidrid, ars la 600 grade C si ipsosul de pardoseala, ars la 900 ... 1000 grade C, caracterizat prin priza foarte lenta si rezistente mecanice mari.

Industrial

Care tine de industrie sau se bazeaza pe industrie, care este produs de (sau în) industrie; cu o industrie dezvoltata

Inox

Metal, aliaj cu proprietati inoxidabile.

Intravilan

Teritoriul unei localitati care constituie zona construibila din acea localitate si se determina prin Planul Urbanistic General (PUG). Intravilanul cuprinde ansamblul terenurilor de orice fel, cu sau fara constructii, organizate si delimitate ca trupuri independente, plantate, aflate permanent sub ape, aflate in circuitul agricol sau având o alta destinatie. Intravilanul se poate dezvolta prin extinderea în extravilan numai pe baza de planuri urbanistice zonale (PUZ), legal aprobate, integrandu-se ulterior în Planul urbanistic general (PUG) al localitatii.

Izolatie

Este un strat de material sau un mediu izolant asezat între doua medii sau între doua sisteme fizice. In constructii exista o legislatie referitoare la calitatea in constructii, care reglementeaza si cerintele de izolatia termica, izolatia hidrofuga (hidro-izolatia) si izolatia fonica pe care trebuie sa le respecte orice constructie (Legea nr.10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea în constructii; Ordonanta nr. 29 din 30 ianuarie 2000 - privind reabilitarea termica a fondului construit existent si stimularea economisirii energiei termice).

Izolatie termica

Este orice material care are proprietatea de a reduce transferul de caldura între doua medii sau doua materiale. Calitatile de izolator ale unui material sunt descrise prin conductibilitatea termica sau rezistenta termica a acestuia. Cu cat un material are o conductibilitate termica mai mica sau o rezistenta termica mai mare, cu atat va fi mai bun izolator. La o constructie, principalele elementele care au nevoie de izolatia termica sunt peretii, pardoseala si tavanul, materialele folosite fiind, dupa caz, polistiren expandat, polistiren extrudat sau vata minerala. Importanti sunt insa si coeficientii termici ai materialelor ce compun ferestrele si usile exterioare ale unei constructii.

Jgheab

Conducta sau canal deschis în partea superioara, facut în piatra, într-un trunchi de copac etc., permitând (prin înclinarea sa) scurgerea unui lichid sau a unui material pulverulent.Streasina.

Jug

Denumire data unui mod de rezemare indirecta a unei grinzi, constand in rezemarea acesteia pe o traversa care la randul sau reazima pe doua grinzi paralele cu cea purtata 'in jug'.

Lacrimar

Profil situat dealungul liniei inferioare a elementelor orizontale de fatada (cornise, brauri, solbancuri, traverse ale ferestrelor etc.), avand o sectiune aleasa astfel incat sa favorizeze formarea si desprinderea picaturilor de apa, impiedicand in acest fel apa de ploaie sa se prelinga pe fatada si sa o murdareasca.

Lacuri

Sunt solutii de substante peliculogene in solventi volatili cu sau fara adaos de ulei, care dupa intarire dau pelicule transparente (cu exceptia lacului de bitum) si lucioase.Intarirea lacurilor in majoritatea cazurilor este un proces fizic, bazat pe evaporarea solventului; la cele cu continut de ulei se produc si reactii chimice de oxidare a uleiului.

Lamba

Parte proeminenta a unei piese de lemn, metal, etc., care se îmbuca în scobitura corespunzatoare a altei piese (uluc) pentru a asigura o îmbinare perfecta. Imbinare lamba-uluc sau imbinare Nut-Feder.

Lamba-uluc

Sistem de imbinare dealungul a doua piese, realizat din asocierea unui profil iesit - lamba - cu care este prevazuta una dintre piese, cu un profil intrat - ulucul - apartinand celeilalte piese.

Lambriu

Imbracaminte de lemn sau din produse din lemn ca placajul, P.A.L, panelul, P.F.L. etc. care se aplica in incaperi, pe suprafata peretilor pentru a-i proteja sau numai in scop decorativ.

Lapte de var

Suspensie stabila de hidroxid de calciu (var stins) in apa; este folosit ca material de vopsitorie sub forma spoielii aplicata pe peretii tencuiti cu mortar de var si in deosebi pe cei cu lipitura de lut. Prin indepartarea excesului de apa, lapele de var devine plastic, transformandu-se in pasta de var.

Leasing imobiliar

Modalitate de finantare a constructiei unui imobil. Firma de leasing asigura fondurile necesare si executia imobilului conform cerintelor utilizatorului iar transferul de proprietate se face dupa achitarea sa integrala (rate, dobanzi, valoare reziduala). Pana la intrarea in posesie firma de leasing da utilizatorului imobilul in folosinta.

LEMN

Tesut conducator al unor plante superioare, alcatuit din trahee, parenchim si fibre cu lignina, folosit ca material de constructie, drept combustibil etc

Lemn densificat

Material de inalta rezistenta obtinut prin supunerea la presiuni foarte ridicate a lemnului, impregnat sau nu in prealabil cu rasini sintetice. Termen echivalent LINGNOSTON (denumire comerciala)

Lemn stratificat

Material asemanator contraplacajului, obtinut prin suprapunerea si incheierea unui numar de foi de furnir cu fibrele orientate pe una sau pe mai multe directii, grosimile si orientarile date diferitelor straturi fiind subordonate necesitatilor ce rezulta din conditiile de utilizare ale materialului astfel realizat.

Lezena

Este un element de arhitectura vertical, de forma unui pilastru plat si îngust pe fata unui zid, fara baza si capitel, legat de arce semicirculare si pe jumatate îngropat în zid. Lezena are un rol pur decorativ.

Liant

Material de natura minerala sau organica, cu fluiditate naturala sau adus in stare fluida (prin incalzire, dizolvare, dispersare in apa etc.), care, fiind amestecat cu un material granular mineral sau organic, leaga particulele acestuia prin invelirea lor cu o pelicula de liant care se intareste apoi printr-un proces fizic (racire, uscare) sau chimic (oxidare, carbonare, hidratare).

Linoleum

Material obtinut prin asternerea pe un suport textil sau de hartie a unei paste din pluta macinata, linexim si unele adaosuri: coloranti, stabilizatori etc. Linoleum-ul se livreaza sub forma de suluri, covoare si dale cu suport din tesatura de iuta, destinate pardoselilor si sub forma de tapete cu suport de hartie sau de panza, destinate finisarii peretilor.

Lira de dilatație

Lira de dilatație. Bucla prevazuta pe traseul unei conducte prin care circula fluide la temperaturi variate, pentru a compensa prin arcuire dilatarile sau contractiile termice ale conductelor.

Litopon

Pigment mineral alb (amestec de sulfura de zinc si sulfat de bariu) caracterizat printr-o buna putere de acoperire, utilizat la fabricarea vopselelor de ulei, precum si la realizarea stratului de acoperire al placilor fonoabsorbante din P.F.L. poros sau din lana minerala aglomerate cu lianti fenolici.

Loess

Depunere consolidata de nisip eolian (purta de vant). Roca cu porozitate foarte ridicata. Loessurile constituie o categorie caracteristica printre formatiunile sedimentare continentale de varsta cuaternara. Denumirea de loess a fost introdusa inca din 1834 de C. Lyell, provenind din termenul german lose sau loss utilizat in regiunea Rinului cu semnificatia afanat, poros, sfaramicios.

Loggie

Terasa acoperita, retrasa total sau partial in raport cu planul fatadei unei cladiri.

Lucarna

Fereastră mica, situata in plan vertical, integrata in versantii acoperisurilor.

Lucrabilitatea

Este proprietatea unui beton de a nu se dezamesteca la transport si manipulare, de a avea o buna coeziune si de a umple cofrajele in care este turnat.

Lucrabilitatea betonului (in stare proaspata)

Este o caracteristica care indica usurinta cu care poate fi pus in opera, pastrand din momentul prepararii si pana in momentul turnarii o structura omogena.

Luminator

Panou translucid sau transparent care înlocuieste o portiune dintr-un perete, dintr-un plafon sau din învelitoarea unui acoperis în scopul asigurarii iluminarii naturale a unei încăperi.

Macheta

Reproducere geometric asemenea, in general la scara redusa dar putand fi uneori de aceeasi marime sau chiar mai mare decat obiectul pe care il reprezinta. Machetele folosite la studiul unor rezolvări tehnice (machete de studiu), la prezentarea unor lucrari in proiect sau executate (machete de prezentare) sau la incercari de diferite feluri (modele).

Mai

Unealta manuala pentru compactarea materialelor granulare sau constituite din bulgari (pamant, pietris etc.), compusa, de regula, dintr-o greutate din fonta sau otel, uneori din lemn, prevazuta cu un maner terminat la partea superioara cu o traversa care permite apucarea cu ambele maini. Maiul se utilizeaza prin ridicarea pana la o anumita inaltime, urmata de lasarea sa in cadere libera.

Mana curenta

Margine superioara, continua, a unui parapet de balcon sau mai ales de scara, care serveste mainii drept sprijin atunci cand se sta sau se circula pe langa parapet.

Manopera

Munca manuala depusa pentru efectuarea unei lucrari; plata pentru aceasta munca.

Mansarda

Cat locuibil amenajat in spatiul acoperisului. Caracteristic pentru spatiile in mansarda este ca ele au portiuni de pereti si de tavan inclinate pentru a se inscrie in gabaritul acoperisului si se poate intinde pe o suprafata reprezentand maximum 60% din suprafata nivelului (catului) inferior.

Marca

Expresia numerica a rezistentei mecanice a unui liant sau a unei pietre artificiale pe baza de lianti, determinata la termene si in conditii prevazute prin prescriptii, constituind un indicator ce va sta la baza determinarii conditiilor de utilizare a materialului respectiv si la baza calculului de rezistenta pentru lucrarile executate cu acest material. Valoare minima a rezistentei la rupere si de regula la compresiune - determinata conform prescriptiilor de incercari, dupa 28 de zile de la turnarea corpurilor de proba.

Margaritar (pietris)

Denumire folosita pentru un pietris de rau cu granulele de 7...15 mm lipit de nisip si de material fin, utilizat ca agregat la unele betoane de fatada precum si uneori pentru a fi asternut pe aleile parcurilor sau gradinilor.

Marmura

Este o roca metamorfica foarte densa, dura, cu granulatie fina, compusa in cea mai mare parte din calcit si obtinuta prin metamorfoza calcarului. Inca din antichitate marmura este folosita in constructii, pentru decorarea spatiilor interioare si exterioare. Cele mai comune aplicatii ale marmurei sunt: placarea peretilor si a pardoselilor, glafuri de ferestre, manata pentru seminee, blaturi si chiuvete pentru bucatarie si baie, diverse obiecte decorative.

Marna

Roca sedimentara formata dintr-un amestec omogen de particule fine de argila si de calcar, folosita ca materie prima la fabricarea varurilor hidraulice si a cimentului Portland.

Mastic

Masa in stare plastica compusa din amestecuri de substante cu caracteristici de liant, cu materiale fibroase sau pulberi, utilizata la etansarea golurilor intre elemente de constructii ce se alatura si, uneori ca material de legatura intre elemente de constructie si unele finisaje aplicate.

Masticurile pot deveni rigide prin uscare sau prin intarire, ori pot ramane permanent plastice. Termen echivalent cu unele diferente de nuanta: chit.

Metalic

Facut din metal, de metal. Care are însușiri ca ale metalului, care are luciu sau culoarea metalului.

Mezanin

Etaj mai scund situat între parter si primul etaj.

Mica

Familie de minerale complexe (silicati hidratati de aluminiu, potasiu, magneziu, fier) cristalizate, cu luciu sticlos, sidefos, ce au particularitatea de a se desface în foite subțiri, stralucitoare, elastice și transparente. Mica este utilizată deosebi ca material electroizolant dar foite de mica sunt utilizate uneori ca adaos decorativ la unele mortare de tencuială.

Miniu (de plumb)

Oxid de plumb de culoare roșie-luminoasă, utilizat în compoziția grundurilor pentru vopsitoria de ulei aplicată pe metale feroase și în compoziția chiturilor cu care se fixează și se etansează geamurile în cercevele sau rame din oțel.

Mistria

Este o unealtă de zidărie formată dintr-o lamă triunghiulară de oțel și un mâner, folosită la întinderea mortarului pe zid.

Moaza

Dispozitiv folosit la solidarizarea mai multor elemente de construcție din lemn, situate în același plan, format din două piese din lemn (grinzi sau mai frecvent dulapi) așezate de o parte și de alta a pieselor de solidarizat și strânse între ele cu buloane. Termen echivalent: cleste.

Mobilierul urban

Sunt acele elementele funcționale și/sau decorative amplasate în spațiile publice care, prin alcatuire, aspect, amplasare, conferă personalitate aparteninței zonei sau localității. Prin natura lor, piesele de mobilier urban sunt asimilate construcțiilor dacă amplasarea lor se face prin legare constructivă la sol (fundatii platforme de beton, racorduri la utilități urbane, cu excepția energiei electrice), necesitând emiterea autorizației de construire. Face parte din categoria mobilier urban: jardiniere, lampadare, bănci, bazine, pavaje decorative, pergole, cabine telefonice și altele asemenea.

Mocheta

Material de pardoseală din fibre naturale sau sintetice țesute sau împaslite utilizat sub formă de covoraș sau de dale ce acoperă întreaga suprafață a încăperii, fiind lipit sau fixat cu alte mijloace de planșeu.

Molon

Denumire dată blocurilor de piatră de zidărie care au numai o față prelucrată cu dalta, celelalte fețe fiind numai corectate cu dalta în vederea ajustării la pietrele vecine.

Moloz

Material alcatuit din sfaramături de cărămidă și de mortar întărit, rezultat fie de la demolarea unei zidării, fie din resturile rămase la executarea unei zidării noi; se utilizează deosebi ca material de umplutură.

Monolit

Executat dintr-un singur bloc de piatră. 2. Prin asimilare: construcție din beton executată prin turnare la fața locului, în mod practic lipsită de rosturi.

Montant

Denumire dată componentelor verticale ce intră în alcatuirea unei confecții: montanții unei uși, montanții unui parapet etc.

Mortar

Material sub formă de pastă, format dintr-un amestec de liant, apă și un agregat (care, de regulă, este nisipul) utilizat fie la zidărie (ca material de legătură între cărămițe sau blocurile de alte naturi din care zidăria este realizată), fie la tencuirea peretilor și tavanelor.

Mozaic

Material de finisaj, folosit deosebi la pardoseli, format dintr-un amestec de ciment, un pigment mineral și granule de piatră sau de marmură; mozaicul se toarnă pe loc sau se aduce pe santier sub formă de dale prefabricate. 2. Compoziție decorativă formată prin alăturarea unor fragmente diferite colorate de piatră, ceramică, sticlă etc.

Mozaic florentin

Pardoseală realizată din sparturi de marmură de formă triunghiulară, înglobate într-o masă de ciment colorat.

Mozaic roman

Pardoseală realizată din fragmente de plăci de forme, mărimi și culori variate din pietre naturale sau din marmură, rosturile fiind umplute cu o masă de ciment colorat.

Mozaic venetian

Compoziție decorativă de pardoseală sau murală, realizată din fragmente mici, diferite colorate, din marmură sau din alte pietre naturale colorate. Compoziție decorativă murală realizată din fragmente mici, diferite colorate, din sticlă opacă.

Mucegai

Microorganism (ciupercă saprofită sau parazită) ce se dezvoltă în locuri întunecoase și umede, pe suprafețe ce conțin substanțe (organice) ce pot constitui medii nutritive, în colonii formate din filamente subțiri dispuse într-un strat subțire și dens, de culoare cenușie sau verzuie, cu miros specific care provoacă degradarea mediului pe care se dezvoltă. În construcții, pot fi atacate de mușci pardoseli și finisaje din lemn, tapetele, mochetele, unele vopsitorii conținând substanțe organice. Termen echivalent: igrasie

Mufa

Parte largită la extremitatea unei piese tubulare, care permite îmbinarea acestui capăt cu capătul altei piese, pe care îl îmbracă. Piesa cilindrică folosind la înădăria a două piese tubulare, îmbrăcându-le pe amândouă; mufele pot fi filetate sau nu.

Nacela

Structură metalică (în general), ridicată sau având sistem propriu de tracțiune pe verticală (cataratoare, auto-ridicătoare) folosită ca mijloc de transport de materiale și/sau muncitori, fie la construcții înalte fie la construcții unde alte mijloace de transport pe verticală nu sunt posibile. Face obiectul unor omologări speciale în România (ISCIR). Măsurile de securitate a muncii trebuie atent studiate, în special în legătură cu viteza vântului.

Naos (Nava)

Spațiul central dintr-o biserică, în succesiunea pronaos - naos - altar.

Nedeterminate

Structuri statice Structuri pentru care numărul de grade de libertate blocate depășește numărul de grade de libertate posibil, în funcție de sistemul de referință ales (liniar, planar, spațial). Aceeași noțiune se aplică și elementelor componente (nedeterminare interioară).

Neportant

Denumire ce evidențiază caracterul nestructural al unui element de construcție (ex.: "perete neportant"). Elementele neportante nu pot prelua încărcări de la alte elemente ale construcției; se pot totuși deosebi elementele neportante AUTOPORTANTE care, neprimind sarcini de la alte elemente, își poartă totuși propria greutate pe întreaga înălțime a clădirii, transmitând-o solului prin fundatii proprii, de elementele neportante PURTATE, care nu primesc sarcini de la alte elemente și care își transmit propria greutate unor elemente structurale ale construcției: planșee, grinzi, stalpi etc. Termen echivalent: neportator

Nervura

Element de rezistență la solicitări transversale, realizat prin cutarea locală a unei foi de tablă sau prin îngrosarea locală cu armarea corespunzătoare a unei plăci din beton armat.

Nervura

Grindă secundară, rezemând pe o grindă principală, în cazul unui planșeu cu grinzi și nervuri; element de rigidizare după o dreaptă sau o curbă.

Nicovale

Este o unealtă de oțel sau de fontă folosită în atelierele de forja pentru sprijinirea pieselor de metal supuse prelucrării, în operațiile de deformare plastică prin batere cu ciocanul.

Nisa

Adâncitura (dreptunghiulara, în forma de arcada etc.) anume lasata într-un zid, în peretele unei sobe, la o mobila etc., în care de obicei se asaza obiecte decorative, obiecte de uz casnic etc.; firida. Inrând amenajat pe o latura a unei încăperi, care servește ca anexa a unei camere de locuit

Nisip

Material granular de natura minerala, cu marimea bobului de cel mult 7 mm diametru, utilizat ca agregat in compozitia mortarelor si a betoanelor dar putand avea si numeroase alte utilizari in constructii.

Nit

Tija de metal (cilindrica) prevazuta cu un cap de diametru mai mare decat corpul, folosita la imbinarea pieselor metalice.

Nivel

Plan orizontal ce limiteaza inaltimea unui element natural sau construit: nivelul solului, nivelul pardoselii unui etaj etc. Termen utilizat adesea in locul denumirilor CAT sau ETAJ. 3. Cota de nivel: Inaltime masurata de la o cota de referinta care poate fi aceea a trotuarului, aceea a pardoselii finite a parterului unei cladiri sau o alta cota stabilita dupa alte criterii ce pot conveni unor anume situatii concrete. In proiecte, cotele de nivel semnificative se indica atat pe reprezentarile in plan cat si pe reprezentarile in sectiune verticala.

Nivelment

Operatie de determinare a cotelor de nivel semnificative ale unui teren dat in raport cu o cota de referinta care poate fi nivelul marii, nivelul strazii etc.

Nivelul apei freatice

Nivelul cel mai ridicat (adancimea cea mai mica) la care poate ajunge panza de apa subterana de suprafata. In fapt se ia in considerare ca nivel al apei freatice, un nivel ceva mai ridicat, corespunzand nivelului maxim al capilaritatii continue.

Nivelul capilaritatii continue

Nivelul pana la care apa urcata prin capilaritate din panzele subterane umple toti porii solului; zona in care unii pori contin apa iar altii aer, constituie "zona capilaritatii discontinue".

Nod

Punctul de legatura si de intalnire a mai multor elemente liniare apartinand unui ansamblu reticulat: ferma, grinda cu zabrele, structura geodezica. Defect al lemnului generat de integrarea unor ramuri in masa lui, pe masura cresterii in grosime a trunchiului.

Non aedificandi

Pe care nu se poate construi - lb. latina.

Noroi bentonitic

Argila bentonitica dizolvata in apa, amestecul fiind utilizat la stabilizarea peretilor forajelor sau peretilor mulati. Noroiul bentonitic isi datoreaza efectele tixotropice continutului mare de montmorilloniti. Pentru elemente din beton armat, turnarea trebuie sa se faca prin tuburi, incepand de la adancimea maxima spre cota superioara.

Nuanta

Varietate de culoare, diferentiata de altele asemanatoare prin compozitia cromatica; in cazul in care diferentierea este determinata de luminozitate, se foloseste termenul ton.

Nut

Uluc, adancitura in forma de sant, apartinand unui element sau unui detaliu de arhitectura sau de constructie. Termen echivalent: uluc NUT si pana (lamba si uluc). Nut si feder.

Oblon

Dispozitiv format din panouri mobile din lemn sau din metal, cu care se asigura protectia ferestrelor impotriva luminii in exces si impotriva patrunderilor nedorite.

Obeliscul

Este un monument specific al arhitecturii egiptene, cu o inaltime ce putea depasi chiar 40 de metri. De forma patrata, subtiat in partea superioara si terminat cu un varf ascutit, obeliscul era amplasat la intrarea templelor egiptene, simbolizand raza Soarelui.

Olan

Piesa ceramica semi-cilindrica sau semi-tronconica, folosita la realizarea invelitorilor, executat de regula din argile fuzibile.

Olan de coama

Piesa ceramica de forma unui uluc, utilizata la invelitorile de tigla sau olane pentru acoperirea coamelor.

Olan pentru cos

Tub ceramic cu pereti subtiri, prevazut la un capat cu o mufa ce permite imbinarea cu olanele invecinate, utilizat la realizarea canalelor de fum pentru sobe si pentru masini de gatit.

OSB

O.S.B. este un acronim din limba engleza pentru Oriented Strand Board. Materialul este realizat sub forma unor panouri de diferite grosimi care contin lemn de diferite esente (inclusiv moale). In cursul procesului de fabricatie lemnul taiat in felii subtiri (lungime pana la 12 cm, latime cca. 2 cm) se trateaza cu ceara, se suprapun formand straturi care sunt supuse presarii in anumite conditii de temperatura. Se obtin panouri foarte rezistente la solicitari mecanice si intemperii.

Otel

Aliaj din fier si carbon in care carbonul se afla in proportie mai mica de 1,7%. Otelurile mai pot contine cantitati mici de alte substante (feroaliaje) folosite pentru a le influenta unele proprietati: duritate, elasticitate, stabilitate la actiunea agentilor chimici etc.

Otel beton (fierbeton)

Denumire data barelor de otel rotund neted sau prezentand proeminente, destinate confectionarii armaturilor pieselor din beton armat.

Otel inoxidabil

Otel rezistent la coroziune. Termen echivalent: inox (denumire comerciala).

Rabit

Plasa de sarma de otel, cu ochiuri patrute sau poligonale, utilizata in constructii la armarea tencuielilor si sapelor de mortar sau ca suport pe care se aplica mortarul (cu care se realizeaza tavenele suspendate ori se acopera golurile practicate in zidaria peretilor pentru trecerea conductelor de instalatii).

Radiator

Denumire data mai multor tipuri de aparate incalzitoare actionand prin radiatie sau prin radiatie si convecctie, apartinand unui sistem de incalzire centrala sau alimentat local cu energie electrica sau cu gaze combustibile.

Radier

Talpa de fundare continua ce primeste sarcinile mai multor elemente verticale de sustinere si care se poate intinde sub intreaga suprafata a unei constructii.

Rama

Complex (schelet, cadru) din lemn, metal sau alte materiale format de regula din patru bare imbinate in forma de dreptunghi. La o rama situata in plan vertical, elementele orizontale se numesc traverse iar cele verticale se numesc montanti.

Rampa

1. Portine inclinata a unei scari. Termen echivalent: apripa de scara. 2. Dispozitiv de legatura intre caturile unei cladiri realizat din planuri inclinate continui cu panta mica, utilizat indeosebi la cladiri al caror specific impune circulatia intre nivele a unor mijloace de transport prevazute cu roti: autotransportoare in industrii si depozite, paturi pe rotile si mese rulante in spitale, autovehicule in garaje etc.

Raport de expertiza

Lucrare care consemneaza constatările expertului tehnic legate de obiectul expertizei pentru cunoasterea starii sale tehnice, evaluarea nivelului de protectie in conditiile existente si cele viitoare (urmare a realizarii modificarilor propuse) si recomanda solutii tehnice pentru remedierea defectiunilor constatate si/sau pentru realizarea proiectului de modificare.

RASINA

Substanta amorfă vâscoasă si inflamabilă, secretată de unele plante conifere sau obținută pe cale sintetică, având diverse întrebuințări (în prepararea lacurilor, cleiurilor, la obținerea maselor plastice, ca adeziv etc.). ~ naturală. ~ sintetică.

Rasina formaldehidica

Familie de substante organice obtinute, de exemplu, prin condensarea de fenol cu formaldehida, reactie care conduce la rasini sintetice de mare valoare tehnica, numite bachelite sau fenoplaste

Rasina epoxidica

Propan (bisfenol, dian) se obtine prin condensarea fenolului cu acetona, dupa care printr-o noua condensare cu epichlorhidrina se obtine rasina epoxidica. Proprietati mecanice excelente. Tratament pt. consolidare si bariera de vapori impotriva umiditatii crescute (max. 5% cm) la sape grosiere, tratament antipraf la pardoselile din beton. se foloseste la lucrarile de montaj parchet s.a.

Receptia - lucrarilor

Constituie o componenta a sistemului calitatii în constructii si este actul prin care se certifica finalizarea lucrarilor executate în conformitate cu prevederile proiectului tehnic si cu detaliile de executie. Receptia lucrarilor de constructii de orice categorie si de instalatii se efectueaza atât la lucrari noi, cat si la interventii în timp asupra constructiilor existente, conform legii. Receptia lucrarilor de constructii se realizeaza în doua etape, potrivit prevederilor legale în vigoare, dupa cum urmeaza: - receptia la terminarea lucrarilor; - receptia finala.

Restaurare

A reface, a aduce într-o stare asemanatoare cu cea originala (o cladire, o pictura, un tablou etc.). Actiunea de a restaura si rezultatul ei.

Reabilitare

Actiunea de a (se) reabilita si rezultatul ei.

Reazem

Legatura între doua corpuri solide, care impiedica anumite deplasari lineare sau rotiri ale unuia în raport cu celalalt. Atunci când conditionările se refera la deplasari într-un singur plan, reazemele se numesc REAZEME PLANE. Reazemele plane pot fi de trei tipuri si anume: a) RAZEM SIMPLU în legatura cu un singur punct de contact care impiedica deplasarea după norma comuna în acest punct (dar nu impiedica smulgerea) si permite orice translatie în plan tangent comun precum si orice rotire în jurul unei drepte de capat care trece prin punctul de contact. b) ARTICULATIE - legatura cu un singur punct de contact, care impiedica orice translatie dar permite orice rotire în jurul unei drepte de capat care trece prin punctul de contact. c) INCASTRARE în legatura care nu permite nici translatii, nici rotiri în punctul de contact.

Refractar

1. Care rezista la temperaturi înalte fara a-si schimba structura, compozitia si caracterele (caramida refractara, argile refractare etc.) Termen echivalent: greu fuzibil 2. Care nu permite realizarea unei anumite actiuni sau unui anumit fenomen strain.

Regie proprie

Executia unei constructii cu forte proprii, fara implicarea unor firme de specialitate. Codul constructiilor limiteaza drastic construirea în regie proprie punand conditii foarte dure constructorilor, chiar dacă sunt persoane fizice (certificate de calitate, garantii etc.). Fara asemenea conditii se pot executa lucrari marunte (amenajari, instalatii, reparatii care nu afecteaza structura de rezistenta).

Regulamentul local de urbanism (RLU)

Piesa scrisa de baza în aplicarea planului urbanistic (PUG, PUZ) ce intareste si detaliaza sub forma de prescriptii (permisiuni si restrictii) reglementarile prevazute în planul urbanistic.

Releveu

Cuprinde planurile tuturor nivelurilor, planul acoperisului, principalele sectiuni, toate fatadele sub forma unor planse redactate la scara 1:100 sau 1:50, care evidentiaza spatiile si functiunile existente, cu indicarea cotelor, suprafetelor si a materialelor existente.

Retragere

(Arhit.) Denumire data planurilor întinse fata de planul principal al unei fatade.

REZALIT

Portiune de zid iesita din linia fatadei pentru a prezenta o anumita structura a planului cladirii, o anumita compozitie

Rezistentă

Proprietatea de a suport si a nu ceda sub actiunea fortelor straine care tind sa modifice starea anterioara.

Rigla

1. Piesa de cherestea cu sectiunea cuprinsa între 4/6...10/10 cm, latimea fiind întotdeauna mai mica decât dublul grosimii. 2. Denumire data barei orizontale care leaga stalpii unui cadru. 3. Instrument ce permite trasarea liniilor drepte.

Rigola

Este un canal, sant mic sau amenajare speciala de-a lungul strazilor, cu rolul de a colecta apele superficiale si de a le dirija spre un punct de descarcare.

RICHTER Scara

Metoda obiectiva de masurare a intensitatii unui seism la epicentru elaborata de catre cercetatorul american Charles. F. RICHTER si publicata în 1935.

RIOLIT

Roca vulcanica, cu compozitia chimica asemanatoare cu a granitului, alcatuita din cuarț si feldspati.

Ripare

Deplasare transversala a unei piese de structura (ferma, grinda), pentru a o aduce pe reazemele în prealabil pregatite.

Riscul seismic

Reprezinta probabilitatea ca o constructie sa nu reziste la un cutremur de un grad stabilit pe zone seismice, prin acte normative. Pentru Bucuresti calculul structurii de rezistenta se face pentru un nivel de 8 grade pe scara MVK.

ROCA

Agregat mineral natural, de compozitie aproape uniforma, care alcatuieste scoarta pamântului.

Rost

1. Denumire data spatiilor ce separa doua elemente de constructie sau de finisaj: rosturile dintre caramizi, cele dintre tocurile ferestrelor si usilor din zidarie, rosturile de dilatație si cele de tasare. 2. De dilatație: Întrerupere a unei cladiri de la partea superioara pana la fundatie -ce se face pentru a permite libera dilatare sau contractare a tronsoanelor de cladire sub influenta variatiilor de temperatura, impiedicand în acestfel aparitia unor tensiuni interne care ar putea determina deteriorarea unora dintre elementele structurale ale cladirii. 3. De tasare: Întrerupere a unei cladiri pe toata înaltimea sa, inclusiv fundatia, într-o zona în care încarcari inegale sau diferite în caracteristicile fizico-mecanice ale solului ar putea determina tasari inegale sub fundatii. Multumita rezistentei rostului de tasare, solul poate ceda în mod diferit sub fiecare dintre portiunile cladirii întrerupte de rost, cele doua tronsoane alunecand unul pe langa celalalt, fara a se produce deteriorari.

Rozeta

Este specifica stilului gotic, este o floare rotunda, stilizata, folosita mai ales în obiectele sculptate în Antichitate.

R.U.R.

Registrul Urbanistilor din Romania

Sablare

Improscarea fetei vizibile a unui material sau produs, cu nisip sau cu alt material cu granule dure si aspre, in vederea curatirii sau a obtinerii unei suprafete mate sau satinata.

Sageata

1. Distanța maximă dintre un arc de curbă și coarda care unește extremitățile acestui arc, măsurată perpendicular pe coarda. 2. Deformarea maximă a unei bare supuse la încovoiere, măsurată ca la pct.1.

Saiba

1. Denumire dată în statica construcțiilor unei piese plane, nedeformabilă în planul ei, ce acționează ca factor de rigidizare a unei construcții. 2. Disc perforat din tablă sau material plastic, folosit în unele cazuri la asamblările cu suruburi și buloane pentru a repartiza mai bine presiunea acestora asupra pieselor solidarizate astfel, precum și pentru a împiedica deteriorarea acestora din urmă prin frecarea de piulita a capului surubului sau bulonului.

Santier

Loc pe care se construiește (sau se repara) o clădire, un obiectiv industrial, un pod, un baraj, o sosea etc., împreună cu materialele și instalațiile necesare desfășurării acestei activități

Sambure

1. Parte tare de obicei lemnoasă, care se găsește în mijlocul unui fruct și care conține samanta. 2. S. central: Parte a secțiunii unei piese în care pot fi aplicate sarcini normale la secțiune fără ca aceasta să aibă ca urmare apariția pe secțiune a unor eforturi de semne diferite. 3. S. de beton armat: v. stalpisor

Sapatura de fundatie

Excavație făcută în pamant pentru a permite executarea fundației unei clădiri. În cazul fundațiilor din beton sau din beton armat, groapa de fundație se execută de forma și mărimea talpii de fundare pentru a o folosi ca și cofraj la turnarea fundației.

Sapa

Denumire dată unui strat de acoperire executat din mortar, având fie funcțiunea de a proteja un material ușor degradabil (sapa de protecție), fie pe aceea de a constitui un strat-suport neted în vederea aplicării unui alt material (sapa de egalizare).

Sarcina

Încărcarea, acțiunea unei forte.

Sarma

Fir de metal cu secțiune constantă de dimensiuni milimetrice sau submilimetrice.

Sarpanta

Alcatuire structurală nedeformabilă alcătuită din bare dispuse tridimensional, folosită cel mai adesea în construcția acoperisurilor pentru a realiza dispozitivul de susținere a suporului învelitorii. Sarpantele se pot executa din lemn, oțel, beton armat etc.

Scafa

1. Scafa este o suprafață curbă sau cu muluri care face racordarea între peretii și tavanul unei încăperi sau între pereti și podea. 2. Ansamblu ornamental aplicat pe tavan pentru a ascunde vederii corpurile de iluminat.

Scandura

Piesă de cherestea cu secțiunea de formă unui dreptunghi alungit, cu lățimea mai mare decât dublul grosimii dar cel puțin 8 cm, iar grosimea de cel mult 4 cm.

Scandura faltuita

Scandura prevăzută pe ambele canturi cu câte un profil intrat (falt) astfel dispuse încât să permită îmbinarea a două scanduri alăturate. Scandurile faltuite sunt destinate realizării captuseliilor interioare sau exterioare ale construcțiilor din lemn și, de regulă, au fața aparent rindeluită.

Scara

Element nestructural ce realizează comunicarea între caturile unei clădiri sau între nivelul terenului exterior și primul cat al clădirii. O scară se compune din una sau mai multe porțiuni înclinate numite RAMPE, prevăzute cu trepte a căror suprafață orizontală asigură circulația fără pericol de alunecare. La nivelul fiecărui cat și uneori și între nivele, rampele unei scări sunt întrerupte de suprafețe orizontale numite PALIERE sau PODESTE.

Scara Richter

Este făcută pentru a măsura puterea unui cutremur. Este o scară logaritmică, pentru că mărimea, după Richter, corespunde logaritmului măsurării amplitudinii undelor de volum (de tip P și S), la 100 km de epicentru și este gradată de la 1 la 9. De obicei intensitatea cutremurelor nu se exprimă în numere întregi, ci în numere fracționare.

Scelment

Fixare în beton sau în zidărie prin înglobare la execuție sau prin cimentare ulterioară a unui dispozitiv de ancorare în așa fel încât legătura să reziste indiferent de direcția și sensul sollicitărilor la care este supusă.

Schela

Dispozitiv demontabil sau mobil format din sisteme de bare verticale, orizontale și uneori oblice care permite formarea unei platforme de lucru situate la diferite nivele în funcție de necesitățile desfășurării lucrărilor de construcție, finisaj sau instalații. Prin extensie: denumire dată unor dispozitive cu aceeași funcțiune cu rezolvări deosebite: schela autorizatoare, schela suspendată etc.

Schelet

Denumire dată sistemelor structurale ale construcțiilor bazate pe utilizarea elementelor de susținere verticale izolate (stalpi), asociate cu diferite tipuri de planșee.

Schita

1. A desena ceva în mod schematic, a executa în câteva linii generale un desen preliminar, fugitiv. Fig. A contura, a descrie, a reda ceva în scris prin câteva trasături caracteristice. 2. A fixa punctele principale ale unui plan, ale unei lucrări, a proiecta în linii mari; a concepe.

Schimbator de caldura

Sistem constituit din conducte prin care circula fluide, situate în medii deasemenea fluide, în așa fel încât să se favorizeze cedarea căldurii de la un fluid la altul. Schimbătoare de căldură cu variate rezolvări sunt folosite în instalațiile de încălzire, de condiționare a aerului, de preparare a apei calde menajere.

Scliviseala

Strat foarte subțire de mortar de ciment fără nisip, aplicat pe fața unei tencuieli sau a unui beton pentru a obține o suprafață perfect netedă și lipsită de porozități. De regulă, sclivisirea se efectuează împrăștiind praf de ciment pe tencuiala sau betonul proaspăt și netezind bine cu mistria sau cu o driscă mică metalică.

Scoaba

Piesă metalică utilizată la consolidarea îmbinării elementelor din lemn în lucrările de dulgherie. O scoabă se prezintă sub forma unei bare de oțel rotund sau patrât, având capetele indoite la 90° și ascuțite, pentru a fi făcute să patrundă în lemn prin batere cu ciocanul.

Semineu

Soba mare ca un cuptor în zid, folosită la încălzirea unei camere. Camin (pentru foc).

Secțiune

1. Taietura plană, reală sau imaginară, printr-un corp, o clădire, un teren etc. 2. Desen reprezentând suprafața determinată de întretaierăa unui plan cu un sistem tridimensional: element, piesă, clădire etc. În construcții, termenul SECȚIUNE este utilizat de regulă pentru secțiunile situate în planuri verticale în timp ce pentru secțiuni situate în planuri orizontale se folosește mai frecvent termenul PLAN.

Sifon

1. Conductă de formă literei U rasturnat care permite transferarea unui fluid de la un nivel mai ridicat la unul mai scăzut, atunci când un obstacol împiedică acest transfer de a fi efectuat prin scurgere directă. 2. Piesă de protecție ce se montează între scurgerile aparatelor sanitare sau scurgerile de pardoseală și conductele de evacuare a apelor uzate pentru că, prin sacul umplut cu apă pe care îl formează, să împiedice parunderea gazelor din rețeaua de canalizare în încăperi.

Similipiatra

Material de constructie din categoria betoanelor sau mortarelor care, dupa punerea in lucrare prezinta un aspect asemanator cu cel al pietrei naturale; la aceasta se ajunge utilizand ca agregate praf si sfaramaturi de piatra in locul nisipului si pietrisului.

Sindriia

Material de invelitoare format din placi de lemn cu sectiune triunghiulara, prevazute cu ulucuri longitudinale pe canturile groase pentru a se imbina cu piesele alaturate.

Sipca

Piesa de cherestea cu sectiune patrata sau apropiata de patrat, prezentandu-se ca o bagheta cu latura mare in sectiune de cel mult 6 cm.

Sist

Roca cu structura stratificata, avand proprietatea de a se desface in foi subtiri.

Sita

Material de invelitoare format din placi de lemn cu sectiune aproape dreptunghiulara, obtinute prin despicarea trunchiilor de copac, si care se folosesc prin alaturare si suprapunere in siruri alternate, asemenea tiglelor-solzi.

Slit

Sant ingust sapat sau prevazut din executie intr-un element de constructie, cel mai adesea pentru ascunderea unei conducte ce nu trebuie sa ramana aparenta. Dupa montarea conductelor, sliturile se inchid se plasa de rabit si se tencuiesc.

Soclu

Parte a unei cladiri, situata la baza acesteia si avand rolul de a o proteja de actiunea umezelii din sol, a apelor de ploaie si zapezii, precum si de degradare prin murdarire sau lovire. Pentru aceste considerente, soclurile cladirilor se executa din materiale rezistente si durabile si care permit o intretinere simpla si eficienta.

Sol expansiv

Tip de sol cu proprietatea de a-si modifica volumul atunci cand se modifica cantitatea de apa continuta.

Solbanc

Element de arhitectura aflat in interiorul sau exteriorul cladirilor la baza golului ferestrelor. Solbancul exterior trebuie sa preia apele de ploaie prelinse pe ferestre si sa impiedice murdarirea fatadei; cel interior trebuie sa acopere zidaria parapetului ferestrei cu un finisaj usor de intretinut, uneori sa acopere elementul incalzit - radiator sau convector - si rareori, sa permita colectarea apelor de condens ce se preling, pe timp friguros, pe fata interioara a geamurilor.

Solidarizare

Actiunea de legare intre ele a unor piese pentru a le face sa participe impreuna la preluarea si transmiterea eforturilor ca si cum ar forma o piesa unica; rezultatul acestei actiuni. In functie de materialele din care piesele sunt realizate, solidarizarea se poate face prin incleiere, sudatura, nituire, bulonare, batere in cuie, imbinare dulghereasca etc.

Sonacusticul

Material alcătuit din vata de zgura (sau de sticla), prinsa intre foi de tabla, furnir de lemn, placi PAL, PFL, materiale din polimeri etc., se monteaza pe plafoane si pereti.

Soneta

Masina cu ajutorul careia se realizeaza infigerea in pamant a pilotilor de lemn, metal sau beton armat, prin batere. Soneta este prevazuta cu un ciocan greu, pe care un dispozitiv mecanic sau hidraulic il ridica la o anumita inaltime pentru a-l lasa apoi sa cada pe capul pilotului care, in acest fel, este facut sa patrunda fortat in pamant.

Sort

Categorie de produse cu caracteristici specifice, diferite de alte produse asemanatoare de aceeaasi natura prin parametri precum forma, dimensiune, culoare.

Sortimet

Totalitatea obiectelor unei multimi, repartizata pe sorturi.

Spacul

Este o unealta formata dintr-o lama triunghiulara de otel cu mâner de lemn, folosita la netezit sau la razuit tencuiala, chitul etc.

Spalet

Denumire folosita uneori pentru plinul de zidarie ce desparte doua ferestre

Spartura

1. Denumire data suprafetei neregulate ramase in urma spargerii unui solid. 2. Fragment rezultat in urma spargerii unui obiect, a unei pietre. 3. Deschizatura facuta prin spargerea intr-un planseu, intr-un perete.

Spoiala

Vopsitorie cu lapte de var, utilizata uneori pentru finisarea peretilor constructiilor tencuite cu mortar de var sau cu mortar de argila.

Spongios

Cu structura celulara, asemanatoare celei a unui burete: cauciuc spongios, sticla spongioasa etc.

Sprait - Sprait

Piesa de lemn sau de metal, orizontala sau oblica, folosita ca element de distantare si sprijinire a cofrajelor, sapaturilor, in timpul executarii lucrarilor de constructii.

Sprijin

Reazem

Stabilitate

1. Insierea de a fi stabil, solid, trainic; soliditate, statornicie; fermitate. 2. Durabilitate, trainicie. 3. Proprietatea unui obiect de constructie de a-si mentine pozitia sau de a reveni la pozitia initiala dupa ce a fost supus la eforturi majore (vant, seism etc.) 4. Faptul de a-si pastra locul, de a nu fi miscat din loc; fixitate. 5. Spec. (Fiz.) Proprietate a unui corp de a-si mentine pozitia sau de a reveni la pozitia initiala.

Stabilizator

1. Care impiedica actiunea unor factori de natura sa aduca schimbari caracteristicilor sau starii unui produs. 2. In chimia polimerilor: adaos care diminueaza pericolul degradarii unui material plastic prin actiunea radiatiilor, oxigenului din aer.

Stalp

Element vertical al structurii de rezistenta a unei cladiri, cu lungime mare in raport cu dimensiunile sectiunii, care asigura preluarea si transmiterea de sarcini mari de la grinzi la fundatii. Este solicitat mai ales la compresie.

Stalpisor

Element structural vertical din beton armat inlus in gabaritul zidariei si ancorat in centurile inferioara si superioara avand rolul de a imbunatati comportarea zidariei in conditii ce ar putea genera eforturi capabile sa o distruga sau in portiuni puternic solicitate (sectiuni reduse de zidarie incarcate pana aproape sau chiar peste capacitatea portanta a zidariei).

Standard

1. Norma sau ansamblu de norme care reglementeaza calitatea, caracteristicile, forma etc. unui produs, metodele de verificare a acestor caracteristici, norme de proiectare sau de executie a unor lucrari si conditiile de receptie a acestora, termenii de specialitate avand aplicare obligatorie pe teritoriul unui stat. 2. Document in care sunt consemnate aceste norme. Termen echivalent uzual: STAS

Statie de betoane

Ansamblu de masini, mecanisme si dispozitive auxiliare care serveste la prepararea betoanelor; spre deosebire de fabrici, care au un amplasament fix si o productie permanenta si continua, statiile de betoane au caracter temporar si pot fi mutate pe amplasamente diferite in raport cu necesitatile investitiilor pe care le deservesc.

Statie de epurare

Ansamblul constructiilor si instalatiilor care servesc la neutralizarea nocivitatilor continute de apele uzate din retelele de canalizare sau rezultate din unele procese industriale pentru a se evita poluarea cursurilor de apa in care ele sunt deversate.

Statie de transformare a energiei electrice

Ansamblul de constructii si instalatii care servesc la transformarea curentului electric de inalta tensiune in curent electric de medie tensiune

Statie de tratare a apei

Ansamblul de constructii si instalatii care servesc la corectarea calitatii apei naturale pentru a o face proprie pentru consum.

Stemuire

Stemuire. Etansarea unei discontinuitati intre doua elemente de constructie sau de instalatii prin indesarea in acest spatiu a unui material maleabil: Calti, plumb, un mortar gros etc. Termen echivalent: matare

Sticla

Substanta amorsa, transparenta, translucida sau opaca, continand bioxid de siliciu si diversi silicati, intrebuintata in constructii sub forma de geamuri, produse de formare diferite, aglomerate si tesaturi din fibre.

Sticla armata

Sticla de securitate realizata prin inglobarea in sticla ordinara a unei plase din sarma de otel care impiedica, la spargere, raspandirea cioburilor

Sticla cristalizata

Sticla de compozitie speciala care printr-un tratament termic potrivit este facuta sa cristalizeze in timpul racirii, ceea ce ii confera caracteristici comparabile cu cele ale gresiei ceramice.

Sticla de securitate

Denumire data sticlelor care, datorita unor masuri speciale, nu formeaza la spargere cioburi taioase: sticla armata, sticla securizata, sticla triplex.

Sticla float

Sticla transparenta, perfect plana, obtinuta prin procedeul float (la 2000 grade Celsius sticla topita curge pe o baie de cositor).

Sticla Low-E (low-emission)

Sticla cu emisivitate redusa. Este o sticla clara, transparenta pe care se aplica o pelicula de grosime microscopica dintr-un oxid de metal. Acest film permite trecerea luminii dar blocheaza evacuarea caldurii prin sticla, reducand astfel pierderea de caldura. De asemenea sticla low-E reduce radiatiile ultraviolete protejand in acest fel obiectele dintr-o incapere contra decolorarii.

Sticla organica

Polimetacrilat de metil

Sticla poroasa

Masa buretoasa obtinuta prin racirea si taierea in blocuri sau placi a unor topituri de sticla in care prin diferite mijloace s-a determinat producerea unei degajari de gaze. Sticla spongioasa este un eficace izolator termic. Termen echivalent: sticla spongioasa

Sticla solubila

Denumire data silicailor de sodiu si de potasiu care se pot dizolva in apa supraincalzita dand solutii siropoase cu aspect sticlos, utilizate ca stabilizator al solurilor necoerente, la protectia ignifuga a lemnului etc.

Sticla securizata

Sticla supusa unui tratament termic constand in incalzire urmata de racire brusca, ce capata calitati mecanice superioare; la spargere, aceasta sticla se transforma in intregime intr-o masa de granule mici, netaioase, neraspandind cioburi periculoase.

Sticla spongioasa

Sticla poroasa.

Sticla stratificata

Mai multe foi de sticla suprapuse si lipite intre ele.

Stiva

Grupare de elemente de forma geometrica regulata, dispuse ordonat unele langa altele si unele peste altele.

Stor

Dispozitiv de protectie a incaperilor impotriva luminii excesive format dintr-o perdea, dintr-o tesatura sau impletitura ce se infasoara pe un rulou orizontal situat la partea superioara a ferestrei, putand fi montat la exterior, intre cercevelele exterioare si interioare sau in interiorul cladirii.

Strat

Denumire data modalitatii de dispunere a unei substante sau a unui material sub forma unei paturi de grosime relativ uniforma, asezata peste sau intre alte materiale sau substante, rezultand din procese geologice (roci sedimentare, roci metamorfice de presiune) sau din procese tehnologice (straturi termoizolante, straturi fonoabsorbante, straturi de protectie etc.).

Stratificatie

Stratificatie. Dispozitia straturilor unui material.

Strategie de dezvoltare

Directionarea globala sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu si lung, a actiunilor menite sa determine dezvoltarea urbana.

Streasina

Streasina. Portiune a invelitorii scoasa in afara planului fatadei unei cladiri, cu scopul de a o apara de apele de ploaie si uneori de soare.

Strepi

Zidarie executata in strepi: Mod de terminare a unui masiv de zidarie in asa fel incat unele caramizi sa iasa in afara in timp ce altele se afla in retragere, fie pentru a permite continuarea zidariei prin tesere cu cea deja realizata, fie pentru a se asigura o mai buna legatura intre zidaria de caramida si elementele turnate pe loc din beton armat, precum samburii din beton armat, peretii din beton turnat etc.

Structura

1. Mod de organizare internă a elementelor sau a partilor care constituie un ansamblu (sistem) concret sau abstract. 2. Sistem unitar format din totalitatea elementelor de rezistenta ale unei constructii. 3. Caracteristica de conformare a unui material: structura granuloasa, fibroasa etc.

Structura de rezistenta

Ansamblu format din elemente de constructie (fundatie, stalpi, stalpisor, grinzi, centuri, pereti portanti, plansee) care au rolul de a sustine constructia in cazul unor suprasolicitari.

Structura spatiala

Tip de structura formata din elemente liniare sau desfasurate in suprafata, in calculul careia se valorifica continuitatea si conlucrarea elementelor invecinate in spatiu cu trei dimensiuni. Structurile spatiale se pot prezenta sub o infinita varietate de rezolvări bazate pe utilizarea barelor sau scandurilor din lemn, tevilor, profilelor sau tablei din otel sau din aluminiu, cablurilor din otel, foliilor din materiale din polimeri sau tesaturilor din fibre naturale sau sintetice, betonului armat etc.

Structural (Element)

Componenta a unei cladiri, avand rolul de a prelua sarcinile care rezulta din greutatea proprie a constructiei si din conditiile de exploatare a acesteia, precum si din actiunea unor factori exteriori (vant, cutremur, tasari inegale ale solului) si de a le transmite, prin intermediul altor componente structurale, in cadrul unui sistem organizat, solului pe care cladirea este situata.

Stuc

1. Material obtinut din mortar de ipsos armat cu calti si unele adaosuri pentru marirea rezistentei si stabilitatii la umezeala, utilizat la realizarea unor ornamente inglobate in tencuiala peretilor sau tavanelor. 2. Stucomarmora

Stucatura

Decoratie executata din mortar de ipsos sau din stucomarmora.

Stucomarmura

Piatra artificiala pe baza de ipsos sau din clei si coloranti, imitand aspectul marmurei naturale

Studiu de fezabilitate

Analizeaza potentialul investitiei din punctul de vedere al utilizarii rationale si eficiente a resurselor financiare, umane si materiale si determina modul in care sunt satisfacute cerintele tehnice si economice impuse de sectorul de activitate al proiectului de investitie sau al afacerii. In general lucrarea include: a) Parti scrise: - Descrierea functionala si tehnologica, inclusiv memorii tehnice pe specialitati (tehnologie, arhitectura, structura de rezistenta, instalatii termice si sanitare, instalatii electrice etc.) si identifierea solutiilor tehnice, cu recomandari privind tehnologia de realizare si conditiile de exploatare ale fiecarui obiect ; - Analizarea asigurarii cu utilitati (apa, energie electrica, combustibil, energie termica etc.); - Analizarea necesitatilor de personal aferent investitiei -Intocmirea Devizului general estimativ al investitiei si a Devizelor pe obiecte (cf. HG 1179/2002); - Calcularea, analizarea si interpretarea principalilor indicatori ai investitiei; - Analizarea productiei si desfacerii, a costurilor cu materiile prime, materialele, combustibilii si energia consumate pentru fiecare produs si preturile de procurare a acestora, a manoperei si a cheltuielilor generale ale unitatii; - Finantarea investitiei; b) Parti desenate: - Plan de amplasare in zona (1:25.000- 1:5.000); - Plan general (1:5.000- 1:1.000); - Planuri de arhitectura - planurile nivelurilor, fatadelor, vederi, sectiuni - pentru principalele obiecte de investitie din cadrul proiectului; c) Avize si acorduri: Avizele/acordurile uzuale aferente investitiei sunt certificatul de urbanism, avizele privind asigurarea utilitatilor (energie termica si electrica, gaz metan, apa, canal, telecomunicatii etc.), acordurile si avizele pentru protectia mediului si a apelor, avizul sanitar si/sau sanitar-veterinar.

Studiu de prefezabilitate

Este o analiza, pe baza datelor tehnice si economice ale investitorului, care identifica sursele posibile de finantare si amplasarea potentiala a obiectivului de investitie avand drept scop fundamentarea necesitatii si oportunitatii realizarii investitiei.

Studiu geotehnic

Documentatie tehnica ce analizeaza stratificatia si proprietatile fizico-mecanice ale terenului, prezenta apei subterane, adancimea nivelului freatic, adancimea optima de fundare a constructiei, capacitatea portanta a solului, face precizari si recomandari de proiectare si executie. El are rolul de a furniza inginerului proiectant al structurii de rezistenta informatiile necesare pentru dimensionarea optima a structurii de rezistenta a constructiei in general si in mod special a fundatiei.

Studiul de oportunitate

Prezinta avantajele de natura economica, financiara si tehnica ale concesiunii bunurilor respective si alte date si informatii in legatura cu procedura de concesiune si se aproba prin ordin, hotarare sau decizie a concedentului dupa caz

Stuc

1. Material de constructie format din mortar si ipsos amestecat cu gelatina, clei si (uneori) cu coloranti minerali, care prin uscare si lustruire capata aspect de marmura. 2. Material, sub forma de pasta, folosit pentru decoratii arhitectonice, care se prepara dintr-un amestec de var stins vechi, praf de marmura si praf de creta.

Stuc venetian(sau stucco venetian)

Este o tencuiala decorativa, lucioasa, pentru interior, special conceputa pentru obtinerea unei suprafete netede si lucioase, cu efect decorativ ce imita marmura.

Stut

Tub scurt cu pereti subtiri din metal sau din material plastic folosit la racordarea intre colectoarele de ape pluviale sau menajere si coloanele de scurgere sau pentru a proteja trecerea acestora din urma prin plansee, cornise sau alte elemente de constructie.

Soclu

1. Partea de jos (mai proeminenta) a unei cladiri, a unui gard, a unui grilaj de fier etc. 2. Postament, picior de sustinere, suport pentru o coloana, o statuie etc.

Solbancul

Este un element de constructie executat deasupra partii exterioare a parapetelor ferestrelor sau a usilor pentru protejarea lor de scurgerea apei de ploaie. In mod frecvent solbancul este executat din beton si este acoperit cu tabla din aluminiu, zinc, cupru sau otel inoxidabil.

Subscurt

Denumire folosita pentru piesele de cherestea cu lungimi mai mici decat dimensiunea minima de livrare care este de regula de 1 metru.

Subsol

Cat al unei cladiri avand mai mult de jumătate din inaltimea sa sub nivelul trotuarului.

SUBZIDIRE

A executa un element de constructie nou sub o zidarie veche, pentru a o consolida.

Sudura

Procedeu de solidarizare a unor piese metalice prin lipire cu metal. Sudura se poate realiza cu metale usor fuzibile (sudura cu aliaje de staniu) sau chiar cu metalul din care piesele sunt facute (sudura autogena). Sudura autogena a otelului se poate realiza la flacara de hidrogen sau de acetilena in curent de oxigen (sudura cu flacari) sau pe cale electrica (sudura cu arc, sudura prin rezistenta de contact).

Sudura cu arc (electrică)

Procedeu de sudura electrica la care temperatura a metalului este generata de arcul voltaic ce se produce intre piesa de sudat si o sarma de otel cu electrodul - pe care sudorul il tine cu un cleste izolat electric. Arcul topeste electrodul, ale carui picături formeaza cordonul de sudura.

Sudura prin rezistenta de contact

Procedeu de sudura electrica la care temperatura de topire a metalului se realizeaza prin rezistenta opusa trecerii curentului electric in punctul in care piesele de sudat, stranse intre doi electrozi de cupru, vin in contact una cu alta. Topirea are loc aproape instantaneu si piesele presate de electrozi se sudeaza una cu alta.

Supanta

Platforma construita intr-o incinta, pe un nivel intermediar intre doua caturi, desfasurata pe o parte din suprafata incintei.

Suprabetonare

Procedeu de marire a capacitatii portante a unor anumite tipuri de plansee din elemente prefabricate prin turnarea peste elementele prefabricate a unui strat de beton monolit cu sau fara armaturi.

Supralumina

Fereastra cu geam asezata deasupra altei ferestre sau deasupra unei usi, avand un toc separat sau fiind integrata in tocul piesei principale. Termen echivalent: oberlicht (invechit)

Suprastructura

Parte a unei cladiri situata deasupra solului, cuprinzand parterul si caturile urmatoare.

Tabachera

Luminator de dimensiuni mici, situat in planul invelitorii, care permite luminarea si aerisirea podului, precum si iesirea ocazionala pe acoperis: se executa sub forma unui capac metalic dreptunghiular prevazut cu geam, care acopera un rebot ridicat din invelitoare.

Tablier

Denumire data sistemului orizontal de rezistenta al unui pod, care poarta calea de circulatie; se compune, in general, dintr-un sistem mai simplu sau mai complex constituit din grinzi longitudinale si transversale, elemente de contravantuire, traversele sau placa de rezemare a caii etc.

Tagla

Semifabricat din otel de sectiune patrata sau circulara, obtinut prin laminare sau prin forjare, urmand a folosi la relaminarea de profile sau de tevi, la forjarea sau la matritarea de piese etc.

Talpa

Denumire data partii inferioare sau superioare, latite, a unui profil, a unei grinzi.

Talpa de fundatie

Din beton armat, prefabricata, prevazuta cu un locas in forma de triunghi de piramida rasturnat - paharul - in care patrunde extremitatea inferioara a stalpului prefabricat.

Taluz

Mal

Tamplarie

1. Activitate mestesugareasca din domeniul prelucrării lemnului, avand ca obiect productia mobilei si a unor elemente de constructie precum usile si ferestrele. 2. Prin extensie: denumire folosita pentru usile si ferestrele constructiilor: tamplarie cu un rand de geamuri, tamplarie cuplata etc. 3. Impropiu folosit: tamplarie metalica, tamplarie din materiale plastice etc.

T.N.A. Tabloul National al Arhitecților

Document care se publica anual in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I. Cuprinde: arhitecti cu drept de semnatura; conductorii arhitecti cu drept de semnatura; arhitecti stagieri; conductorii arhitecti stagieri; arhitecti, membri ai Ordinului Arhitecților din Romania, fara drept de semnatura; arhitecti care nu sunt membri ai Ordinului Arhitecților din Romania. Inregistrarea in TNA permite exercitarea profesiei in intreaga tara.

Tasare

Reducerea grosimii unui strat dintr-un material cu structura fibroasa sau granulata prin micșorarea spatiilor dintre fibre sau granule ca urmare a unei solicitari la compresiune sau a unei miscari vibratorii. 1. Tasarea constructiilor: Deplasarea pe verticala a constructiilor, datorata indeosebi tasarii solului sub actiunea sarcinilor transmise de fundatii dar si, uneori, altor cauze, precum trepidatii transmise solului de instalatii sau masini interioare sau exterioare constructiei, variatii ale nivelului apelor freatice, refularea laterala a pamantului de sub fundatii in sapaturi neprotejate. 2. Tasarea pamantului: Micșorarea golurilor dintre granulele de pamant, urmata de coborarea nivelului, sub actiunea greutatii proprii, a unei incarcari, a unei miscari ale solului sau a unor vibratii, prin imbibarea cu apa sau prin scaderea nivelului apelor subterane.

Tavan

1. Denumire data suprafetei orizontale care margineste in partea superioara un spatiu inchis. 2. Denumire data unei alcatuiri constructive mai simple sau mai complicate ce formeaza tavanul unei incaperi. Termen echivalent: plafon 3. T. suspendat: Tavan al unei incaperi, atarnat la o distanta mai mica sau mai mare de planseu si constituit intr-un sistem independent de acesta din urma.

Teava

Denumire data elementelor tubulare cu diametru mic, destinate transportului fluidelor: teava din otel zincat, teava de policlorura de vinil etc.

Tejghea

1. Masa sau suport lung si îngust pe care vânzătorul își expune marfa si servește pe cumpărători. 2. Masa de lucru a unui meserias.

Telecomunicatie

1. Transmitere si receptie la distanta a unor sunete, semne sau imagini prin telefon, telegraf, televiziune, semnalizare optica etc

Tema de proiectare

Document întocmit de către investitor care sta la baza elaborării unui proiect și în care sunt specificate cerințele (elementele impuse) pentru obiectul proiectului. În cazul unei construcții t.p. conține date generale despre construcție, prezentarea amplasamentului construcției, poziția, orientarea și suprafețele aproximative ale spațiilor interioare, sistemul structural, finisajele și alte cerințe exprese ale investitorului.

Temperatura

Marime care caracterizează starea de căldură, gradul de încălzire al unui corp sau al unui mediu, stabilit prin comparație cu un fenomen măsurabil care variază în același sens, ca, de pildă, dilatația termică; starea de căldură se măsoară cu diferite tipuri de termometre.

Tencuiala

1. Denumire data stratului de mortar cu care se acoperă, în scop de protecție sau de înfrumusețare, elementele de construcție ce nu trebuie să rămână aparente. 2. Denumire data mortarului cu care se execută această lucrare. Termen echivalent: mortar de tencuială

Tencuiala decorativă

Denumire data mai multor tipuri de tencuieli a căror caracteristici (granulozitate, culoare, stralucire) rezultând atât din compoziție cât și din modul de realizare (spalare și periere înainte de întărire, periere și buceardare după întărire) dau un aspect deosebit fatadelor.

Tencuiala uscată

Denumire data unui placaj din elemente turnate sau laminate din ipsos cu sau fără agregate sau elemente de armare, folosit uneori la finisarea interioară a clădirilor.

Tencuieli în evantai

Aceste tencuieli se obțin prelucrând tinciul aplicat, cu ajutorul mistriei, care prin apăsări repetate și rotații pe un sfert de cerc, formează aspectul în evantai. Grosimea stratului de tinci aplicat trebuie să fie de circa 10 mm.

Tencuieli pieptanate

Sunt acele tencuieli care au o față văzută, brazdată în forma de linii paralele (hasuri). Grosimea tinciului aplicat trebuie să fie de circa 10 mm. Prelucrarea se face când mortarul aplicat este la începutul întăririi, cu ajutorul unui pieptene metalic sau cu o perie de sarma. Pieptenele se țin înclinat în jos la 45°. Pentru obținerea regularității liniilor, se folosește un dreptar așezat vertical, pe lângă care se trage pieptenele sau cu peria de sarma. Pieptanarea se poate face fie în linii drepte, fie în linii în zig-zag sau ondulate. După o întărire oarecare a mortarului suprafața se freacă ușor cu o flanelă.

Tendor

Piese de solidarizare a componentelor unui sistem supus la întindere, care permite reglarea tensiunii acestui sistem prin rotirea într-un sens sau altul a unei piese filetate.

Teracota

Denumire folosită pentru mai multe categorii de produse din pământuri arse și în deosebi pentru elementele din argilă fuzibilă glazurate destinate construcției sobelor (cahle).

Terasa

1. Suprafața orizontală deschisă, acoperită sau nu, amenajată în imediată apropiere a unei clădiri, ca anexă a acesteia, servind unei activități sau pentru odihnă și agrement. 2. Denumire data învelitorilor orizontale, circulabile sau nu. 3. Suprafața plană amenajată pe o ridicătură de teren, în parcuri sau în grădini. 4. Porțiuni de trotuar în fața unei cafenele sau a unui restaurant, unde sunt așezate mese pentru consumatori. 5. Forma de relief cu aspect de treaptă, provenită din ridicarea scoartei pământului sau ca rezultat al eroziunii apelor în lungul unei ape curgătoare.

Terasamente

Lucrări de pământ (sapături, umpluturi, transport de materiale etc.) care se execută în vederea realizării unei construcții, a unei căi rutiere sau în vederea aducerii reliefului natural în concordanță cu prevederile unui proiect.

Teren

Întindere din suprafața scoartei pământului cu o destinație determinată: terenul unei construcții, teren de sport, teren arabil etc.

Teren sanatos de fundare

Sol ale cărei caracteristici stratigrafice, fizico-mecanice, chimice, de comportare în raport cu umezeala etc. îi asigură o comportare constantă sub sarcina transmisă de fundații. Cota terenului sanatos de fundare se stabilește în urma cercetării de teren, prin avizul geotehnic. Când terenul sanatos de fundare se află la mare adâncime, făcând ca realizarea tipurilor curențe de fundații să întâmpine mari dificultăți în ceea ce privește condițiile practice de execuție sau să devină prohibitive din punctul de vedere al costului, este necesar să se recurgă la soluții de fundare speciale, bazate pe alte principii decât simpla repartizare a sarcinilor pe suprafața talpilor de fundare.

Termopan

Geam termoizolant folosit pentru ferestre; ansamblu etans format din două geamuri de sticlă, între care se introduce aer uscat sau anumite gaze rare (argon sau kripton).

Termoizola

A face, a produce o izolare termică; a izola termic (un obiect etc.). Termoizolațiile se pot realiza cu sau fără montarea de uși și ferestre cu geam termopan. Pentru terase și pardoseli circulabile, după termoizolare (extrudată) se toarnă șapa armată.

Tesere - Tesere (în zidărie)

Mod de așezare a caramizilor sau blocurilor de piatră în zidărie, în așa fel încât niciodată două rosturi verticale să nu se suprapună.

Tigla

Tigla. Produs ceramic destinat învelitorilor, prezentându-se sub forma unor plăci ce se alătură și se acoperă parțial, putând fi uneori prevăzute și cu dispozitive de fixare și cu profile care să asigure îmbinarea cu elementele vecine în vederea unei mai bune etansări. În raport cu forma și profilul, în producția curentă din țara noastră se disting: tiglele-solzi, tiglele cu jgheab trase (cu simplu falt) și tiglele cu jgheab presate (cu dublu falt).

Tinci

Mortar fin cu care se realizează stratul superficial al tencuielilor.

Tinichigerie

Activitate meșteșugărească având ca obiect prelucrarea tablei, pentru învelitori, accesorii ale acestora sau alte elemente pentru construcții ce se execută din tablă.

Tiraj

Subpresiune creată într-un canal de ventilație sau într-un cos de fum, având rolul ca, prin aspirația pe care o exercită, să determine evacuarea aerului viciat dintr-o încăpere sau a gazelor de ardere dintr-un focar și să favorizeze astfel pătrunderea de aer proaspăt.

Tirant

Element de construcție confecționat din cabluri, lanturi, bare de oțel sau din beton armat, care are rolul de a prelua forțe de întindere.

Toc

Denumire data cadrului fix, legat de construcție, al unei ferestre sau al unei uși.

Toleranță

1. Dispoziția de a suporta o agresiune. 2. Abateră admisă de la dimensiunea, greutatea, calitatea etc. prevăzută pentru un anumit produs, respectiv, diferența dintre două valori extreme pe care le poate avea o marimă a unui produs pentru ca el să corespundă unor prescripții impuse. 3. Diferența dintre dimensiunea maximă și minimă admisă în prelucrarea unui anumit material și valoarea nominală a acestei dimensiuni.

Topografie

Se ocupă cu tehnica măsurătorilor terestre și calculului unor porțiuni restrânse din suprafața Pământului precum și cu reprezentarea acestora grafic sau numeric în plan orizontal.

Topometrie

Subdomeniu al topografiei care are ca obiectiv întocmirea planurilor și hartilor.

Torcretarea

Este un procedeu de punere în operă și compactare a mortarului și betonului prin împrăscare cu aer comprimat prin ajutorul unui aparat compus, de regulă din două camere de presiune, furtun de cauciuc, duză de injectare și anexe.

Toron

Este alcătuit din 7 sarme (6 sarme periferice înfășurate strâns în formă elicoidală în jurul unei sarme centrale) și sunt destinate armării elementelor de construcții și construcțiilor din beton precomprimat. Ca material se folosește sarma netedă nedetensionată.

Trafoar

Element de închidere din piatră, zidărie sau lemn, cu goluri mici care lasă să treacă aerul, dar împiedică în perete vederea; prin rezolvările pe care le pot avea, trrafoarele capătă uneori valoare estetic-architecturală. Termen echivalent: clăstru.

Trafalețul

Este o unealtă de zugrăvit manual, constând dintr-un rolou confecționat dintr-un material spongios, prevăzut cu un mâner.

Trama

Suprafața, de obicei modul, rezultată din produsul dintre deschidere și travee. Distanța dintre grinzi

Transformator

Aparat electromagnetic constituit dintr-un sistem de bobinaje cu miez magnetic între care are loc transfer de energie prin inducție electromagnetică și care permite trecerea de la valoarea tensiunii primite de transformator, la o tensiune mai mică sau mai mare

Translucid

Caracteristică a unor materiale care lasă să treacă prin ele lumina dar care, provocând unele perturbatii în propagarea razelor de lumină, fac ca imaginea obiectelor situate în spatele stratului translucid să nu se poată distinge deloc sau să se poată distinge în măsura insuficientă.

Transparent

Caracteristică a unor materiale care lasă să treacă lumina, fără a perturba propagarea razelor luminoase; în acest fel, prin straturile transparente se poate distinge clar imaginea obiectelor situate în spatele lor.

Trasare

Operație de marcarea, pe teren, în cazul clădirilor, sau pe materialul de la care procesul tehnologic începe, în cazul lucrărilor de atelier, a datelor geometrice (forme și dimensiuni) prevăzute în proiect și care urmează să fie respectate în cadrul procesului de execuție.

Travee

Porțiune de construcție cuprinsă între două elemente verticale de structură: doi pereți portanți sau două siruri de stalpi. (Distanța dintre centrele a doi stalpi de rezistență alăturați pe o secțiune verticală-longitudinală.)

Traversa

Denumire dată componentelor orizontale ale unor confecții: traversa superioară a unei ferestre, traversa inferioară a unei cercevele etc.

Travertin

Varietate de tuf calcaros caracterizat de prezența unor porozități dispuse în straturi paralele.

Triangulat

Sistem compus din triunghiuri alăturate, având două câte două o latură comună, perfect definit din punct de vedere geometric și putând fi considerat în acest fel ca nedeformabil.

Trotuar

Fasie de cale, destinată circulației pietonilor, realizată de-a lungul unei artere de circulație sau în jurul unei construcții; în acest din urmă caz, trotuarul are și rolul de a îndepărta și apele meteorice de baza clădirii.

Tuf

Piatră naturală poroasă de natură vulcanică (TUF VULCANIC) sau de natură sedimentară (TUF CALCARIOS).

Uluc

Profil de formă unui șant cu care sunt prevăzute unele piese din lemn pentru a se putea îmbina cu alte piese, prevăzute cu un profil proeminent (lamba).

Usa

1. Deschidere în peretele unei clădiri, având rolul de a permite circulația între încăperi sau între interiorul și exteriorul clădirii. 2. Piesa executată din lemn, metal sau din alte materiale, care permite, după voie, închiderea sau deschiderea golului de ușă.

Usa armonica

Ușa formată dintr-o structură extensibilă și cu fetele din materiale flexibile sau din foi rigide articulate în așa fel încât la deschidere să se strângă asemenea burdufului unei armonici.

Usa glisanta

Ușa care se deschide prin alunecarea laterală a foii de ușă.

Usa plianta

Ușa cu mai multe foi prinse între ele cu balamale, care pot fi adunate la una sau la ambele extremități ale golului ușii, deschizând astfel o comunicație largă între încăperi.

Utilități urbane

Servicii ale firmelor specializate care asigură transportul/administrarea prin rețele proprii ale resurselor energetice, ale fluidelor și ale altor materiale menajere/tehnologice (energie electrică, apă, canalizare, energie termică, gaze naturale, materii și materiale menajere) precum și servicii de telefonizare, transport urban și altele asemenea.

URBANISM

Știința al cărei obiect îl constituie sistematizarea așezărilor omenești existente și proiectarea de așezări noi; urbanism. Care ține de urbanistică, privitor la urbanistică; edilitar. Referitor la construcția, sistematizarea și estetica orașului.

UTILAJ

Totalitatea uneltelor, aparatelor, mașinilor etc. necesare pentru efectuarea unei anumite lucrări sau pentru asigurarea procesului de lucru într-o întreprindere, într-un laborator etc.

Umidificatorul

Este un aparat care mărește umiditatea dintr-o cameră prin eliberarea vaporilor în aer. Umidificatoarele casnice moderne sunt prevăzute în mod curent și cu funcția de odorizare și filtrare a aerului, reținând impuritățile și distrugând bacteriile.

Umbra

Loc sau spațiu unde nu patrund razele soarelui. Porțiune întunecată care apare în una din părțile unui obiect, când este luminat din partea opusă (de obicei, de soare). ~a casei.

Vacuum

Fără aer. Termen echivalent: vid.

Vacuumare (a betonului)

Operație de îmbunătățire a calității betonului prin extragerea apei în exces, înainte de priză, realizată prin crearea unei subpresiuni la fața betonului cu ajutorul unor ventuze. Termen echivalent: Compactare prin vacuum.

Vang

Grindă înclinată, dispusă în lungul rampelor scării, pentru a susține treptele. Vangurile se pot afla de o parte și de alta a rampei, cuprinzând treptele între ele numai într-o singură parte sau, central, dedesubtul rampei.

Var

Denumire dată lianților ce se obțin prin arderea calcarelor.

Var bulgari

Denumire data varului gras ars, in starea in care rezulta din procesul de ardere in cuptoare a calcarului.

Var gras

Liant aerian obtinut prin arderea calcarului (piatra de var) si prin stingerea produsului obtinut (oxid de calciu/ var nestins) in apa. Se capata o dispersie de hidroxid de calciu in apa (pasta de var), cu care, in amestec cu nisipul, se pot prepara mortare pentru zidarie si pentru tencuieli rezistente numai in mediu uscat.

Var hidroa

Grupa de lianti cu proprietati hidroa, obtinuti prin arderea unor pietre calcaroase ce contin si anumite cantitati de argila. In timpul arderii, compusii calcarului si argilei se combina dand nastere unor substante hidroaice a caror proportie difera in raport cu cantitatea de argila continuta in calcarul folosit.

Var nestins

Denumire data varului gras ars care nu a suferit operatia de stingere; varul nestins se poate prezenta sub forma de bulgari, asa cum rezulta din procesul de ardere, sau sub forma de praf, obtinut prin macinarea bulgarilor.

Var pasta

Denumire data varului gras stins, in starea in care se afla dupa eliminarea prin decantarea si absorbtie in pamant a excesului de apa de stingere. Termeni echivalenti: pasta de var, var stins

Var slab

Var hidroaic obtinut prin arderea unor calcare ce contin un procentaj redus de argila. Face priza si se intareste numai in mediu uscat dar dupa desavarsirea intaririi, rezista si in mediu umed sau chiar sub apa la fel ca un liant hidroaic.

Var stins

Var gras care a fost supus operatiei de stingere; denumirea este folosita uneori si pentru varul pasta.

Vascozitate

Grad de consistenta a unei substante fluide

Vaseline tehnice

Sunt materiale curente ale tehnicii anticorozive, care aplicate in cateva straturi peste materialul de protejat, asigura o protectie temporara pe timpul transportului sau depozitarii pieselor metalice, sculelor, elementelor de masini etc. Vaselinele tehnice naturale sunt obtinute din rezidurile titeiurilor albe. Vaselinele tehnice artificiale sunt amestecuri de cerezina, parafina sau petrolatum, cu uleiuri minerale.

Vata

Material mineral, vegetal sau animal, alcatuit din fire elastice care se intrepatrund, formand o masa omogena cu proprietati izolante termic,fonoamortizante etc.

Vata minerala

Are la baza un material anorganic, cu structura silicioasa, ce se obtine prin topirea si, ulterior, fibrilarea pietrei de bazalt.Este un material anorganic din fibre cu o distributie uniforma, fina, cu structura deschisa. Este un produs incombustibil, neutru din punct de vedere chimic, nu dauneaza naturii si nu este coroziv. Are stabilitate dimensionala, nu se contracta.

Vata de sticla

Masa de fibre de sticla impaslite, cu aspect asemanator vatei ordinare, utilizata in lucrari de izolatii termice si fonice si in tratamentele acustice. Vata de sticla se livreaza in vrac sau montata in rogojini sau in alte saltele, pe suport de hartie sau de plasa de sarma.

Vata de zgura

Masa de fibre obtinute din zgure topite sau din materiale minerale cu compozitie similara, impaslite, utilizata in lucrari de izolatii termice si fonice si in tratamente acustice.

Ventilatie naturala

Ventilare efectuata prin circulatia aerului determinata de diferenta de presiune dintre exterior si interior si de tirajul produs de cosurile de sobe sau de cosurile de ventilatie, precum si de curentii de aer ce se produc datorita diferentei de temperatura ce exista intre frontul insorit si cel umbrat al cladirii.

Ventilare

Proces prin care se face inlocuirea partiala sau totala a aerului viciat dintr-o incapere.

Ventilatie artificiala

Ventilare efectuata prin circulatia aerului activata de masini sau de alte dispozitive consumatoare de energie (ventilatoare,corpuri incalzitoare etc).

Ventilator

Aparat care pune aerul in miscare cu ajutorul unor aripi elicoidale sau de alta forma potrivita, antrenate de un motor.

Ventilator axial

Ventilator care pune in miscare aerul prin intermediul unui dispozitiv elicoidal care are axa situata in lungul curentului de aer.

Ventilator centrifugal

Ventilator in care miscarea aerului este provocata de forta centrifuga dezvoltata de un rotor cu palete ce se invarteste intr-o carcasa in forma de spirala si care are axa perpendiculara pe directia imprimata curentului de aer. Termen echivalent: ventilator radial

Verificator de proiect

Specialist cu multa experienta in domeniul sau de activitate, atestat ca atare de catre Ministerul de resort. In cazul constructiilor verificatorii sunt atestati de catre Ministerul Lucrarilor Publice. Verificatorii sunt profilati pe specialitati cum sunt: arhitectura, structura de rezistenta, instalatii etc. Vericatorul trebuie sa fie independent fata de proiectant.

Vid

Spatiu care nu contine substanta. Termen echivalent: vacuum.

Vitrifiere

Proces de imbibare a porilor unor anumite tipuri de argile, in timpul arderii, cu substante sticloase rezultate din combinarea bioxidului de siliciu rezulat din arderea argilei cu oxizi metalici produsi prin descompunerea la caldura a substantelor straine din argila: Termen echivalent: vitrificare

Vitraliu

Fereastra mare cu mai multe despartituri, marginite cu rame metalice, cu geamurile colorate sau pictate în culori diferite.

Vitrina

Spatiu special amenajat pentru expunerea marfurilor în spatele ferestrei dinspre strada a unui magazin; fereastra care închide spre strada acest spatiu.

Vopsea

Material utilizat in lucrarile de vopsitorie, format in principal dintr-o substanta colorata -pigmentul- si o substanta fluida cu functiunea de liant. Denumirea de "vopsea" este rezervata de regula materialelor de vopsitorie cu uscare relativ inceata si care formeaza o pelicula opaca, mata sau semi-mata.

Vopsea ignifuga

Vopsea care, aplicata pe un material inflamabil sau combustibil, impiedica aprinderea acestuia si ii intarzie combustia.

Vopsea lavabila

Vopsea care se poate spala fara a-si pierde calitatile.

Vopsitorie

1. Lucrare de finisaj constand in acoperirea cu un material fluid ce are proprietatea ca, dupa uscare sau intarire, sa formeze o pelicula cu rol de protectie sau de infrumusetare. 2. Atelier sau sectie industriala in care se executa vopsirea produselor sau materialelor 3. Meseria vopsitorului.

Vuta

Variatie a sectiunii transversale care porneste de la o extremitate a unui element de constructie (grinda sau arc). Realizarea vutelor reduce tensiunile principale mari datorate fortelor taietoare mari in combinatie cu posibile momente incovoietoare importante. Termenul provine de la o traducere aproximativa din limba franceza a cuvantului voute care semnifica bolta.

Zabrel

Denumire data barelor din lemn, metal sau beton armat, solicitate axial, ce compun un sistem de rezistență de tipul "fermelor" sau grinzilor cu zabrele.

Zgura

Este un subprodus industrial rezultat din procesul tehnologic de obținere a fontei în combinatele siderurgice. Zgura este folosită ca adaos la producerea cimentului de furnal, pentru a reduce consumul de clincher Portland a cărui producție este mare consumatoare de energie.

Zidarie

Prin zidarie se înțelege un element de construcție alcătuit, după anumite reguli, din pietre naturale sau artificiale.

Zidăriile armate

Sunt acele zidării în masă cărora se înglobează o armatură de oțel pentru a-i mari rezistența la încovoiere și la forfecare.

Zona funcțională

Parte din teritoriul unei localități în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se determină funcțiunea dominantă existentă și viitoare. Zona funcțională poate rezulta din mai multe părți cu aceeași funcțiune dominantă (zona de locuit, zona activităților industriale, zona spațiilor verzi etc.).

Zonificare funcțională

Acțiunea împărțirii teritoriului în zone funcționale.

Zona defavorizată

Arii geografice strict delimitate teritorial, care îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele condiții: a) au structuri productive monoindustriale care în activitatea zonei mobilizează mai mult de 50% din populația salariată; b) sunt zone miniere în care personalul a fost disponibilizat prin concedieri colective în urma aplicării programelor de restructurare; c) în urma lichidării, restructurării sau privatizării unor agenți economici apar concedieri colective care afectează mai mult de 25% din numărul angajaților care au domiciliul stabil în zona respectivă; d) rata somajului depășește cu 25% rata somajului la nivel național; e) sunt lipsite de mijloace de comunicație și infrastructura este slab dezvoltată.

Zona de protecție

Suprafețe aflate în jurul sau în preajma unor surse de nocivitate, care impun protecția zonelor învecinate (stații de epurare, platforme pentru depozitarea controlată a deșeurilor, puturi seci, cimitire, instalații sau incinte cu emisie de noxe industriale, circulație intensă de autovehicule etc.).

Zona protejată

Suprafața delimitată în jurul unor bunuri de patrimoniu, construit sau natural, a unor resurse ale subsolului, în jurul sau în lungul unor oglinzi de apă etc. în care se impun măsuri restrictive de protecție a acestora prin distanță, funcționalitate, înălțime și volumetrie.

Zone protejate

Teritoriile delimitate geografic, în cuprinsul cărora se află elemente sau ansambluri ale patrimoniului natural sau cultural cu valoare deosebită. În raport cu natura elementelor de patrimoniu, zonele protejate sunt: a) zone naturale protejate, instituite pentru protejarea și punerea în valoare a patrimoniului natural cu valoare deosebită; b) zone construite protejate, instituite pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit, cu valoare istorică, culturală sau memorialistică deosebită.

Zona de risc natural

Areal delimitat geografic, în interiorul căruia există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane.

Zona urbanistică

Delimitare teritorială urbană cu caracteristici urbanistice comune. Conform P.U.G. București - există următoarele zone: A - activități productive și de servicii; CA - centrală în afara limitelor CP; CB - nuclee urbanistice strategice aflate în afara zonei centrale; CP - de protecție a valorilor istorice și arhitecturale urbanistice; G - gospodărie comună; L - locuințe; M - mixtă; R - echipamente tehnice majore; S - destinație specială; T - transporturi; V - spații verzi; EX - rezervate, aflate în afara teritoriului administrativ al localității.

Zona umedă

Întindere de baltă, mlaștină, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este statatoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv întinderea de apă marină a cărei adâncime la reflux nu depășește 6 m.